

No 2070

Görüşler

ADANA HAKEVİ

SAYI
25-26

Fotoğraf Sergisinde ünlü fotoğrafçı
Rıza Güzel'in 50. yaş

SUBAT
MART 1940

Görüşler

ADANA HAKEMİ

TARAFINDAN ÇIKARILIR
AYLIK KÜLTÜR DERGİSİ

SAYI : 25-26

ŞUBAT
MART 1940

İCİNDEKİLER

Sergi
20 Yıl Sonra (Şiir)
Vergi Nedir?
Ninni (Şiir)
Harf, Kelime, İsim
Mektup (Şiir)
Tedai (Şiir)
Karıbaba, Karıbaba
Mezar Tağları
Yeni Karacaoglıandan (Şiir)
Susmak (Şiir)
*Yankı Efe, için
Onun Ruhuna (Nesir)
Duslardan (Nesir)
Eski Gemi (Şiir)
Yarasında Olan Kocunson
İnkisar, Hayal (Şiir)
Çoruh (Şiir)
Köroğlunun Gürcüstan Seferi
Sarhoşun Türküsü (Şiir)
25 Şubat
Köylerde Kalkınma Hazırlıkları
Evimizin Şubat Faaliyeti
Zelzele (Şiir)
Tuzak (Hikâye)
İstirap (Şiir)
Kız mı, Oğlan mı?
Ağıt (Şiir)
Şiir Nedir ?
Kitaplar, Mecmualar
Evimizin Mart Faaliyeti
Genç İstidatlar Sahıfesi

NECMI ŞENEL
ZİYA İLHAN
ZİHNİ BAYO
RUHİ SU
M. BAKŞI
ARİF NİHAD ASYA
H. SALİH ASYALI
YALMAN YALGIN
ZİYA OLGUN
B. KEMAL ÇAĞLAR
İDRİS AHMET
VAŞFİ REMAN
BAKİ AKİNER
RASİM GÖKNEL
KEMAL ASOVA
YUSUF AYHAN
VEHİBİ EVİNÇ
NECMETTİN ESİN
YALMAN YALGIN
HÜSEYİN KALABA
.....
EKREM GÖRSEL
.....
SÖLEYMAN KILIÇ
NAZİM ALTUNKAYA
S. ŞAHİN TAR
RASİM GÖKNEL
FERHAT ZEKİ
NURULLAH ATAÇ
*GÖRÜŞLER,
.....
.....

S E R G İ

Yazan : NECMİ ŞENEL

Cemiyet içinde ferdin kendi kabiliyet ve istidadına uygun bir iş sahibi olması tabii bir şeydir.

Yalnız; bu ferdi meşguliyetler şahsına ve bulunduğu cemiyete faydalı olması da şarttır.

Faydalanmak mes'elesi, yalnız maddi bakımdan değil biraz da manevi zevk ve heyecan bakımından düşünülmalıdır.

İnsanların hayattan memnun kalmaları ve saadete kavuşmaları için kendilerini faydalı bir hale getirmeleri ve cemiyetinde ferdlerin bu şahsi varlıklarını takdir ve himaye etmesi icabeder.

Bu karşılıklı istifade ve yardım iledir ki insanlık her gün biraz daha iyi ve rahat yaşamak imkânlarını kazanır.

Cemiyet içine serpilmiş birçok istidatlar ekseriya küçük bir kıvılcım gibi kendi sahasında yanıp sönerler. Bazan tesadüfler bu kıvılcıkları diğer kabiliyetlere atarak onları da tutuşturup alevlendirir.

Çok kerre cemiyetin bu sirayet içinde büyük rolü vardır. Tertip edilen konserler, temâiller, konferans ve diğer topluluk faaliyetlerinin gayeleri işte budur.

Sergilerin bunda büyük rol oydadığı muhakkaktır. Bir sergi mahiyetine göre birçok ferdi faaliyetlerin muhtelif eserlerini bir arada umuma arzeder. Tek tek görmek, tanımak ve öğrenmek imkânlarını bulamadığımız birçok şeyleri veya aynı işin muhtelif şekillerini orada görüp öğrenmek fırsatını bize kazandırır.

Sergiyi her ziyaret eden kendine göre muhakkak surette iyi hislerle oradan ayrılır.

Bir kısmı bu işlerden zevk ve heyecan duyar. Bu işi yapanlara hayran olur. Kendisinde onlara karşı büyük bir sevgi uyanır. Bu sevginin tesiriyle muhitinde tepüklerde bulunur. Bir

kısım böyle güzel şeyler yapmak arzusunu deryar. Velhasıl mes-
leği ne olursa olsun sergi her şahısta bir değişiklik yapar.

Zahiren menli bir tesir yapıyor gibi görünen münakaşa
ve tenkidler aslında bu işin en iyi tarafıdır. Faydalanma ve alâ-
ka bu şekilde kendini gösterir.

Geçenlerde Adana Halkevinde açılan Resim ve fotoğraf
sergisi bize muhâzimesinde güzel san'atlara karşı duyulan sevginin
güzel bir örneği oldu.

Ben burada eserleri teker teker gözetmekten geçirecek ve
bunlar üzerinde fikrimi söyleyecek değilim. Yalnız bu "Resim
ve fotoğraf sergisi,"nin hususiyetlerinden kısaca bahsedeceğim.

Adanada açılan resim sergisinin bu üçüncüsü diğerlerin-
den daha fazla alâka uyandırdı. Bu muhitte güzel san'atlara kar-
şı hergün inkişaf eden ince duyguların tabii bir tecellisidir. Ve
memnun edici bir vaziyettedir.

Şemsattin'in yağlı boya portat ve natürmortları, Tahsin'in
mâli mevzular üzerine yapılmış tabloları, Sabahattin'in sulu boya
etüdüleri ciddiye güzel. Gönül bu san'atkarlarımıza daha birçok
amatörlerimizin katılmasını istiyor.

Kız san'at Enstitüsü talebelerinin etüdülerine ayrıtılan köşe
istikbal için bize büyük ümitler veriyor.

Serginin fotoğraf kısmında ki eserler fotoğraf makinesi
ve tekniğinin de mevzuları tesbit edenlerin zevk ve heyecanına
uyarak bize daha neler gösterebileceğini anlatıyor.

•••

Bu gibi hadiselerden edeceğimiz istifade hâsîmizin in-
celmesi ve dolayısıyla iyiyi ve kötüyü tefrik edecek bir zevke
malik olmamızdır.

Bu tefrik işinde şuurumuz müthiş faaldir, tatlı bir hey-
can duyarız. Onun için; biz bu veya buna benzer heyecan ve
zevk verecek fırsatları kaçırmamalıyız. Hâsîrimizi inceleyeceğiz
diye bir bileği çarhına rastgele beçak tutar gibi değil ustalık ve
maharetle idare etmeliyiz. Aksi takdirde eski kaskinliğini de
kaybedebiliriz.

20 Yıl Sonra

Omuzumda, alın terimle ağulaşmış aba,
Önümde mihnet yüklü bir deve,
Yirmi yıl yolculuktan sonra
Uğradım doğduğum eve;
Kafamda biraz bilgi, birçok acaba
Ve yağın, *yağın hatıra...
Mevsim yaz, hava ılık
Evimiz yine eskisi gibi kalabalıktı
Anlaşılan, nareh ellerile zaman
Geçmiş günleri silip atmış her yerden,
Gümüş liskiyelerden, mermer havuzla
Dilşen sular gibi her an
Kahkahalar dökülüyordu pencerelerden.
Hiçbir değişiklik yoktu yapıda
Babam gülümsüyerek
Karşıladı beni kapıda..
Bir vakitler hastalarına baktığı
Şefkat dolu gözlerle
Baktı alınımdaki çizgilere
Dedi : oğlum, yorulmuşsun
Yokmuşuydu yolun ?
Yoksa seni anlamayanlarla mı
Dolu sağın solun ?
Beni, bana hatırlatan bu sözlerle
Örperdim birdenbire.
Omuzumdan düştü abam
Kollar arasında beni içeri aldı babam...
Oturduk, annem ölü kardeşlerim,
Nedense en baştaydık benim yerim
Babam, tentene örtülü minderde
Uzanmış yatıyordu
Ve büyük savaşı anlatıyordu.
Baktım, geçen yıllar güzel yüzüne
Bir çizgi bile konduramamış,
Toprak parlak gözlerini donduramamış..
Mevsim yaz, hava ılık
Evimiz yine eskisi gibi kalabalıktı..

ZİYA İLHAN

Vergi Nedir ?

Yazan : ZİHNİ BAYO

Vergiyi alan devlet olduğu için önce devletin vergi ile olan alakasını araştıralım :

Devlet te fertler gibi iktisadi idaredir. Bunun için birçok ihtiyaçları ve bu ihtiyaçların tatmini için de geliri olması lâzımgelir. Fertler bu ihtiyaçlarını temin için çalışırlar, didişirler, uğraşırlar ve ihtiyaç maddelerini elde ederler ki buna (insanların iktisadi faaliyeti) diyoruz. Denilebilir ki devlet te bir iktisadi idare olduğu için çalışsın, kazansın ve geçinsin.

Devlet hakikaten çalışıyor; fakat kazanmıyor kazandırıyor. Esasen vazifesi budur. Çünkü devlet içtimal bir zarurettendir doğmuştur. Ve toplu ihtiyaçları karşılar. Herkesin tek başına hatta ortaklaşa temin edemediği bir takım faydaları temin ve karşılayamadığı toplu ihtiyaçları giderir. İşte bu ihtiyaçların tatmini devletin vazifelerini teşkil eder. Yeterince ve mevzuum müsaid olmadığı cihetle bu vazifeleri burada izah edemeyeceğiz. Ancak hulâsatan şunu söyleyebilirizki; devlet bir cemiyetin, bir milletin umumî ve müşterek ihtiyaçlarını tatmin için bir kitle tarafından kurulmuş bulunmaktadır.

Bu kuruluş yukarıda röylediğimiz gibi içtimal bir zarurettir. (Rousseau) devleti (içtimal mukavele) diye tarif etmiş ise de (mukavele) manasında istek ve karşılıklı anlaşma vardır. Halbuki devletin teşekkülü anlaşmaya bakmadığı gibi ister istemez her millet bir devlet kurmağa mecburdur.

Yukarıda devletin umumî ve müşterek ihtiyaçları karşılamak vazifesiyle mükellef olduğunu söyledik. Bu vazifeler içinde halkın kendi başına başaramadığı ve umumî refah için yapılması lâzımgelen büyük iktisadi işler de vardır. Gaye halkın refaha olmak şartıyla bu işlerde devletin bir geliri olduğu vakidir. Bundan başka devletin emlakı de olur; ve bundan bir geliri bulunabilir. Fakat her ikisinde devletin esas gelirini teşkil edemez. Devletin asıl gelir kaynağı onu kuranların ödeyeceği (vergi) dir.

Vergi devletin başlıca gelir kaynağıdır. Devletin teşkili zaruri olduğu için vergi de bir zarurettir. Bazıları daha doğrusu

eski maliyeciler vergiyi sigorta primi diye tarif ederler. (Prudhome) vergi için "bir mübadeledir, hizmet mukabilinde alınan bir ücrettir." diyor.

(Monier) ise " millî serveti kazançlaştırmak için alınan masraf hissesidir." demektedir.

Burada Monier devleti kartellere benzetmek istiyor. Bu tariflerin hepsi (Rousseau) nun (içtimaf mukavile) esasına dayandığı için çürük yeya noksandır. Vergi sigorta primi olsa idi umumî emniyet için harcanan paradan başka işlerde sarfolanlar ne olacaktı? Sonra devlet sigorta şirketleri gibi zarar ve ziyan ödemez. Nitekim hapté yanan evlerin, çöğnenen tarlaların sahiplerine birşey verilmediği gibi.. Kera vergi hizmet karşılığı alınan bir hisse olsa idi; herkesin devlet hizmetinden istifade derecesi nasîl hesaplanacaktı?

Mazinin borçlarını ödüyoruz; bugün yaptığımız işlerden gelecek nesiller istifade edecek ve sonra çok defa en çok vergi veren zenginler devlet hizmetinden en az istifade ettikleri gibi en az vergi verenlerde en çok bu hizmetten faydalananlardır. Meselâ bir fakir hastahaneye parasız yatar ve devletin umumî yardımlarından istifade eder. Halbuki zengin bunlardan belki hiç istifade etmez. (Monier) nin tarifi de noksandır. Zira devletin vazifeleri ve gayesi yalnız millî servetin muhalazası değildir. Manevi hizmetler ve gayelerde vardır.

Vergi mükelleflerin malî iktidarlarına göre icabında zorla alınabilen bir devlet olacaktır. Çünkü zarurettir. Devletsiz millet ve cemiyet yaşayamadığı gibi vergisiz devlette yaşayamaz. Vergiyi intihap hakkı olmayanlar, vergi kanunları yapılırken akalliyette kalanlar ve ecnebler de öder. Bugünkü manasile vergiyi en iyi tarif edenlerden bir iktisatçı vergi için " milletin umumî masraflarını ve müşterek taahhütlerini ödemek için millî tesanüd kaidesine tevfikân ve devlet hâkimiyetine dayanarak fertlerden istenilen kanunî paydır." diyor.

Yukarıda verginin mahiyetini, meşruiyetini ve zarureti anlattık. Bahsi kapamadan evvel vergi hakkında bazı mükelleflerde rastlanan garip telâkkilerden bahsedeceğiz :

Başkasının malını çalmaktan çok çekinen, buna namussuzluk veahlâksızlık bilen nice insanlara tesadüf ediliyor ki vergiyi saklamak ve kaçırmakta bir saniye bile tereddüt etmezler. Halbuki

mantiki düşüncecek olursak vergi bütün bir milletin yani milyonlarca kimsenin hakkıdır. Bu haksızlığı yapan kimse milyonlarca insanın hakkını yemiştir. Bizde bugünkü telâkkîlerin menşinini araştırsanız irade-i seniye "padişah emirleriyle" karpalırız. Padişahlık zamanında vergi ya kanunsuz alınıyor yahut vergi kanunları bir kişinin keyfine göre ve bir emirle çıkıyordu. Bundan başka bugün en müsmir en verimli memleket işlerinde harcanan vergi o zaman bir veya bir kaç kişinin ihtiyaçları için toplanıp sarfedilirdi. Böylece verginin meşruiyeti ortadan kalktığı ve milletin isteği hilâfına tarhohendüğü için tabii tahvil olunan vergiler haksız sayılıyordu. Halk da bu haksızlığı azaltmak için vergiyi kaçırmak ve ödememek maksadiyle her türlü kaçamak yollara baş vuruyordu. İşte vergi kaçakçılığına yol açan kötü zihniyetin kökü buradadır. Bugün ise bozuk idareler zamanının miraslarından biri olan bu kötü zihniyeti tapmak ve vergi kaçırmak için hiç bir sebep yoktur. Çünkü vergi hem meşrudur; hem de milletin ve yurdun en verimli ve en müsmir işlerinde ve zaruri ve müsterek ihtiyaçlarında harcanmalıdır.

Ninni

Beninki sende kilitli.
Senin bende kilitli.
Anahitlarını atahın suyal

İster bir altın inek için,
İster çirilerden geçsin su,
Kilitler varınca uykuya...

Yaz gelsin çöşün.
Kış gelsin sarun.
Rüzgâr, geçen günleri koparsın,
Bir de takvim asahın kapıya!

Ruhi Su

Harf, Kelime, İsim

— 2 —

Yazarı : M. BAKŞI

Geçen yazıdaki (Terim) singularını kontrol etmek için bu gün Tarama dergisini açtım, Harf karşılığı şunlar yazılıdır :

Urak, ujak, usak, ujik, (harf ve hece manasına, uygur) — üçük.

Sonlaktaki (K) ekini atınca kök (uj, uz, us) kalıyor. Ses-sizler birbirinin yerine geçebilen harfler olmakla beraber :

Us akıl demek, uslunun köküdür, (bir sıfat gibi) düzgün, dürüst anlamına kullandığımız (uz) un asıl ma'na us urak, uzun kelimelerinde görülür. Bunların harf ile münasebeti yoktur. (J) harfile yazılan (UJ) a gelince bu, başka söyde görülmedik tansak bir köktür. Bunu incele kabnlı (jük — ujak) okumakta bir beis yoktur. Sesli harfi değiştirmek te mümkündür. J yerine (a, c, y) konulabilir. Muhtelif şekiller oradan çıkmıştır.

Kelam karşılığı olarak Tarama dergisinde şunlar yazılıdır:

Aydış, aytaş ayda, deyiş, kepi, kelecı, lakardı, sak, sav, söylev, söz, şöc.

Kelime karşılığında şunlar vardır :

Deyim, kelecı, lakardı, söz, tigeş.

Bunlar başlıca üç kökten geliyor : (ay, di, söy).

Bu köklerin filleri şunlardır: Aymak, ayı-nak, demek—di-mek, söylemek. Tigeş, dediği, deyiş ten başka birşey değildir.

Sav, sap ta söy—söz köklerine yakındır. Bunlar cermen (sagen—say) ilede ilişkilidir.

Biz (sav'a) dava, haber, savaş defı karşılıklarında görüyo-ruz. Şor söyli de haber anlamına kullanıldığı gibi gıybet acla-mı da vardır. Ayat ayda aytaş kelam karşılığı olabilir.

Biz (kelam—söz), kelime — söy) kabul etmiştik.

İsim karşılığı olarak Taramada yalnız (at) yazıyor. Bir (ad) kabul etmiştik.

(Müfred) karşılığı : birik, biren, yalnız denilmiş. (Tekel — yahut tekil) daha iyidir.

Cemi karşılığı şunlar var :

Artırma biriktirme, birleştirme, çoğaltma, derleme, devşirme, toplama, cemetmek karşılıklarında da artık olarak başlıca : (üş, ök, bük, büg, der — tir —, top, yığ yum, tükel) kökleri var.

Gramerdeki cemi karşılığı için bunlardan tükel, çoğul çıkarılabilir. Ancak (tük) kökünü bir tüketmek filinde sarf etmek, bitirmek anlamına kullanıyoruz. (Yalnız) daki yahn kökünü de (mücedred) karşılığına saklayacağız.

Taramada mürekker karşılığı : er, erkek, un söyleri var. Müennes karşılığı dişî, tişî var. Bir de (cerel, dişel — dişil) demiştik. Türkçede teniş eki olarak bir (M) harfi olduğunu buracakta not edip geçelim. (Bügin, hanım) gibi.

Mihayet (ismi mekân) — yerach, (ismi zaman) — çağ adı, (ismi tasvir) — minik ad, (ismi alet) — aygıt adı karşılıklarını alabilir. (Mürekkep isim) de birleşik ad olur.

Yer adı yapmak için lık — lik, ere ara gibi eklenmeler vardır : Kömürlük, odunluk, kamara gibi.

İsmi zaman eklerini gündüz, kuşluk bayram, düpün, gibi sözlerde arayacağız. Minik adda (cik çağı) dan başka eski Türkçede (gine—men) gibi ekler vardır.

(Aygıt adı) deyeceğimiz ismi alet için gu, gü, gi, lek, mak, gibi birtakım ekler vardır. Bunlar haricinde başka mefhumlara delalet etmek üzere fiilden isim yapmak için de birçok ekler vardır. Şimdi burada biz bunlarla uğraşmayacağız. Bu yazılara emeci terim aramaktır.

MEKTUP

I

Kapılar kalmamın kilitli,
Duvarlar kalmamın sağır..
Dilimde adam güreklî ey çocuk..
Besi bir daha çağır!

II

Yarasa silinmiş, kâğıdı sarı,
Mektubuma geri getirdi
Dünya postaları.
Yollar, yollar, kuş uçmaz yollar
Denizler aşır, dağlar aşır.

III

Arama, düşünme, bakma, ağlama;
Artık ne şu var, ne bu var!
Gösterde uyku ve göllerde
Akmayı unutmuş bir su var.

IV

Sana ellerimden alırsın..
İçimden dilekler..
Bahçemden yollansa çiçekler..
Ve bir gün dönersem yanna
Dudaklarımda alına
Bir ağabey armağanı..

V

Periler ve melekler korusun
Baharla kurdan evi.
Üstünde bulut beyaz kalan Tanrı,
Gökler mavî.

VI

Yollar görüyorum.
Dilimde bir tat alan adını
Öbür dünyalara götürüyorum.
Yollar, yollar, yollar görüyorum.

VII

Ne ses, ne kanat, ne mektup, ne kâğıt..
Benden sana dilek, senden bana âgıt!

VIII

Yarın silinmiş kâğıdı san,
Mektubumu geri getirdi
Dünya postaları....
Yollar, yollar, kuş uçmaz yollar
Denizler açsın, dağlar aşsın....

Fatih Nihad ASYA

TEDAI

(Yedi baş vardı sırtında
Mavi güğünde parıldar)

Yolunu bekliyorum
Duyulmamış bir sesin.
Ebedi hatıranın
Aynalarında aksin.

Yolunu bekliyorum
Senden açmış baharın
Allah izin verirse
Bir yolculuk var yarın..

Çamları bulut bulut
Meşelerinde umut
Gülümseyen dağların
Hasretini duyarak
Benimseyen dağların
Davetine yolculuk.

Şarkımızı okuyan
Yirmi çağandan kıvrak
Kazıl taştan bir ötek

Parmakları san'atın
Acısını dokuyan
Bir kara çadırda sen

Yolunu bekliyorum
Bir akıl edip gelen..

Hâmit Salih Aysal

Kazı Baba - Kanı Baba

Yazan : YALMAN YALGIN

Adana Müze Müdürü

İslâhiyenin Tarihi : (*)

İslâhiyede üç gün zarfında yaptığım incelemeler arasında bu kasabacığın tarihini de gözden geçirdim.

İslâhiyenin bulunduğu yer komşuları (Sakçagöz ve zincirli) tarihi kıymeti hâiz muhitin içinde oluşu bence çok karanlık olan zamanlardanberi bu kasabacığın da medenî bir hayat geçirmiş olduğu muhakkaktır.

Kasabanın güllündeki kal'a harabeleri hatta etrafında güzel muzayıklar ve yeni bulduğumuz Eti eserleriyle kasabayı sarar öbek öbek büyükçukler hiç şüphesiz bu kasatılarımızı kuvvetlendirmektedir.

Dârların, İskenderlerin harp sahası muhitine götülen İslâhiye Helenistik devirde olduğu gibi tarihten önceki devirlerde de coğrafi durumu bakımından yine yaşamış bir mutfika halindedir. Tahminen Asurilerin taarruzları, İskenderin istilâları, Bizans ve Arap orduları buralarda bilhassa İslâhiyenin bulunduğu yerde hiç te serencamsız geçmiş olmalıdır. Bir felâkete uğramış olduğu muhtemel olan bu kasabacığın kal'ı tari-

(*) Kıpşte güre eski adı NİBOLİ dir.

Kanı Baba

bu tür kütüphaneler için en çok olan ihtiyacıdır. Elbette bu maksatla teşkil edilmiş yahut bir Nispet kütüphanesi olabilir.

Nispet kütüphanesi Cevdet paşanın müfessirlerine göre İstanbul devletinden nasıl yapılmış ve İstanbul devletinde tarifiyat yapılmış bir kütüphanedir. Bu kütüphanenin birinci maksadı sadece müfessirlerin bir kütüphanesi gibi teşkil ve idare edilmesi idi. Fakat Nispet kütüphanesi aynı zamanda bir kütüphane olarak da teşkil edilmiştir. Çünkü bu kütüphanenin birinci maksadının yanında bir kütüphane olarak da teşkil edilmiştir. Çünkü bu kütüphanenin birinci maksadının yanında bir kütüphane olarak da teşkil edilmiştir.

Nispet kütüphanesinin Cevdet paşanın müfessirlerinde (**) görülen sınıflama bir çok sınıflama gibi sınıflama şeklindedir. Cevdet paşa burada iki sınıflama bir kütüphaneye mevcut olduğuna ve müfessirlere sınıflaması yapıldığına göre sınıflama şeklinde yapılmıştır. Bu sınıflama sınıflaması bir kütüphane şeklindedir. Çünkü bu kütüphanenin birinci maksadının yanında bir kütüphane olarak da teşkil edilmiştir. Çünkü bu kütüphanenin birinci maksadının yanında bir kütüphane olarak da teşkil edilmiştir.

İhtiyacın en çok olduğu sınıflama sınıflaması şeklindedir. Çünkü bu kütüphanenin birinci maksadının yanında bir kütüphane olarak da teşkil edilmiştir. Çünkü bu kütüphanenin birinci maksadının yanında bir kütüphane olarak da teşkil edilmiştir.

Bu sınıflama sınıflaması şeklindedir. Çünkü bu kütüphanenin birinci maksadının yanında bir kütüphane olarak da teşkil edilmiştir. Çünkü bu kütüphanenin birinci maksadının yanında bir kütüphane olarak da teşkil edilmiştir.

Cevdet Paşa yurtdışı kütüphanelerini ihtiyacı ihtiyacı şeklinde sınıflaması şeklindedir. Çünkü bu kütüphanenin birinci maksadının yanında bir kütüphane olarak da teşkil edilmiştir. Çünkü bu kütüphanenin birinci maksadının yanında bir kütüphane olarak da teşkil edilmiştir.

(**) Bu Nispet Paşa müfessirleri sınıflaması sınıflaması şeklindedir.

(***) Bu sınıflama sınıflaması şeklindedir. Çünkü bu kütüphanenin birinci maksadının yanında bir kütüphane olarak da teşkil edilmiştir. Çünkü bu kütüphanenin birinci maksadının yanında bir kütüphane olarak da teşkil edilmiştir.

Sağda Karababa Soluda Karababa

Karababa ve Karababa'nın kalması
sana ve bütün gençler

İçin ve Marş tarafından kabul edilmesinden önceki hallerinde
sahipleri ve kasabası adları ile bu bölgede itaat etmişlerdir.
1820 tarihinde Devriş paşasının komutasında ve Cevdet paşasının
komutanlığı altında (Farklı bölgeye) adıyla teşkil edilmiş Telli
ordusu ile gelen bölgeyi yavaş yavaş sonra Nikoş kal'ası üzer-
ünde kurulan kasabası adını -İbâhiye- ismi vermiştir.
Cevdet paşa merkeziinde - İbâhiye tekkesi'nin bir bölümü kalifi
iki- der, ve devran olarak - İbâhiye ve Çelikâhîye adlarıyla
kurulmuş bir kasaba teşkil ve İbâhiye kasabası olarak -
(1281—1882) tarihleriyle kasabası teşkil tarihini tesbit etmiştir.

Osmanlılar zamanında yeni bir devreye geçen bu kasaba
müdafî Cevdetpaşaya kadar önce ve sonra zamanı hiç bir şey
güvenli ve sükunet gibi geçmiştir. Cevdetpaşanın sonra
adını bir merkez haline gelen İbâhiye kasabası komandan
Kamal beyin büyük bilgi ve karakteri sayesinde kurulmuş duru-
lu. Kasabası ilk teşkilatında ilk kaymakamı Paşayın rahle-
den gelen Şerhi olmuş, ilk müftüsü Kalkınışın müdafî olan
rak Marş müdafîi ilâca etmiş Kalkınışın Cevdet paşası ve ilk
ilâca sonra ise Çelikâhîye adıyla bir şey ilâca adıyla

Karababa ve Karababa:

1299'de Sali gıpta marşın merkezi Halik Atalar, iki şer-
hi ve İbâhiyeye ilâkale dirdikten ve beşinci sınıf şerhi-
adıyla kal'ada mahfil kitabıyı tamamlayarak, Harş aşık, ve-
nikâh pen, sayılat hayırcılık idi. Kal'adaki işleri bitirdikten
sonra Şahinşeyran, Çocuklar adları kadar merkeziinde
kurmuşlardır. Yarıncıda Tabaklar kitabından şu sayfaya gelen parç-
larda gerçekten bir mevzu var. Kasabası mevzuu, Zamanların Çe-
likâhî Yalın diyordaki -İbâhiye iki mevzu var. Tüm Karababa
şerhiinde, bu mevzu ile ilgili olarak iki de beylik var.

Şöze başka bir kıyılı çocuğu kuvvet vererek (olar bizim baba-
hanım. Birinin adı Kaşaba Şürüşteki Kaşabada.)

İşte hepimiz şimdi heyecan geçiriyoruz. Çünkü sekiz
yüz rakamında olduğu tahmin edilen bu dağa çıkıp ve inmek
asgarî üç dört saatlik bir işti. Ben ise üç gündür şehrin dahil
ve haricinde gördüğüm eserlerin hepsinin klasik olduğuna bil-
diğim için Kaşaba tepesinde mühim bir Eti eseri bulacağımı
umuyordum, Serde ihtiyarlıkta var. Bu dağ yayada çıkmaya
cesaret edemiyordum. Başöğretmen karar ediyor ve mütasül gi-
delim güzelim diyor. Talebe ise bu araya hopuruk oynuyor.
Oralık pürheycan. Çareşiz dialerine dayanarak dogruğum.
Şimdi Başöğretmen talebeden bir heyeti seçmeye seçiyor. (Na-
mî Güngör, Ali Kaya, İbrahim Gükmen, Mehmet Güler, Dayı
çocuğu yine Nehmet Güler, Halil Vural ve sıhayet soydaşın
Ökküş Yalçın) beşinci mütasül yedi çocuk seçildi. Geri kalan
talebe mektebe dönerken bir dakuz kişilik bir grup yalçın ka-
yalar, serri dikeler arasında soluk soluga bir buçuk saatte te-
peye çıktık, Kaşabasına tam zirvesinde haritacılar tarafından
konmuş Niyrengi işaretinin dibinde etraftı alellâde tay yığosa-
dan bir duvarla çevrilmiş emme nisvan iki mezarın garba da-
nık baş uçlarında mühim iki Eti kabartması bulduk. Çok hayretli
olan bu teşvükten dolayı başmualim ve talebeye teşekkütleri-
mi sundum. Mevâleket tarihine karşı bu kadar güzel ve büyük
bir alâkayla beni yürüten gençlere şimdi de alâmede tekrar
teşekkütlerimi sunuyorum.

Kaşaba Kaşaba gibi yurdumuzda pek çok ziyaretler
vardır. Şimdiye kadar son tecrübe dahil ziyaretlerin çok eskiden
kalma birer âdet ve anane hakiyeti olduğuna tereddüdüyle kay-
dedebiliriz. Bilhassa dik dağlara başında ve mağaralar arasında
bulunan ziyaretler çok eski tarihî eserlerindedir. Bunun için
siya retleri geçerken onun yaşattığı ananelerile bulunduğu yer ve
etrafındaki mağaraları dikkatle görüntüden geçirmek zaruri-
yetindedir, bu zarureti canlandırma ya iki Eti eseri bizim için
büyük bir dersdir.

Kaşababaya benzer Çağın eseri Karkamışta büyük bir
tapınak daha vardır. Bunlar Sakçagın ve bilhassa Zincirli me-
deniyetile de aynı bir bağlılık göstermektedirler.

Folklor notları :

Buğumuz bu kabartmalara İlahiye okuluna nakil

İçini Başyargımcı Halûk Atalay derinde etmişti. Eserlerin nak-
linden sonra Bay Atalar'dan aldığım ve içinde çok değerli bir
Miteloji yazıtan mektubunun buna ait olan kısmını aynen su-
neyim.

"Heykeliyle gelirim: Başına bir derde sokup gittin,
kimse baş vurdumca biri çarpıp, çalar diye yansaşmadılar, ni-
hayet İsmailarına kumandan ile birleştin, bir aydınlağa (şairi)
gelirtmeğe karar verdik... Okula getirmeye muvaffak olduk
ama memleketin içinde ağıttır koptu. Halk eserlerini ba-
yına gelib ağlaştılar onları öptüler, okıdılar ve her ziyaretçi
yürtün, gözüne öperken başa beddua ettiler: Hele bir kadın
bedduyasını hak dile: Vay götüne kurban olduğum, seni bur-
ya getiren de senin gibi olsun; seni evril rüyay ettiler, inşal-
lah onlarda olsun...."

Mezar Taşları

Yaşamın alevin kapaında bir çik
Ömür götgeleminin yaprakları öyk
Biter tül nakış gibi mermer mezar taşları..

Eski bir hatıradan bin ıztıabın in
Son verir yolculuğa sararır benimsizi
Sönen ruhların kalbi mezar taşları..

Lâcivert karanlığın döküldüğü her akşam
Ebedî uykunuzun hazin rüyası olsam
Gönlümün heykelleri mermer mezar taşları..

Ziya Ölgün

Yeni Karacaoğlan'dan Parçalar

Duruldum göller gibi
Kara ceran iç gayri
Serıldim yollar gibi
Çiğne çiğne gıc gayri
Bir kömür gözle yandı
Ay ederken aslandı
Bana kötü insanlık
Kara ceran gıc gayri
Düzeidi gine hava
Belkim çıkarlar ava
Bağrum çöl gönlüm ova
Gel şehirden gıc gayri
Bir öpsemdi ilk kitap
Dur diyin itme itap
Tek yazmaz biri kitap
Gelir iki üç gayri
Bakma boşuna dolunu
Harcadın her pulunu

Kesecaksın yolunu
Bir gönlüm var baç gayri
Yousunlar gözyaşından
Tirer aşar başından
Kendi mezar taşından
Farkedilmem gıc gayri
Yağ yağmur ıplık ıplık
Mayanda var garıplık
Derdin değil tabiplik
Bana Lokman hiç gayri
Ay sana trpan olur
Gerçi ucu kan olur
Kıç gönlü harman olur
Gel tarlamı biç gayri
Değilki nankör talan
Kadrini, Karaceran,
Bilersen Karacaoğlan
Bir karaca hiç gayri

B. K. ÇAĞLAR

SUSMAK

Susmak — bir dilsiz gibi,

Susmak — bir ölü gibi,

Susmak — bir Allah gibi..

SUSMAK, SUSMAK, SUSMAK!

Susmak çıldırtıcı bir azaptır :

Ben susamam !

Dilsiz olsam :

Gözümlerimle konuşurum, susamam!

Ölü olsam :

Mezarından suda eyler, susamam!

Allah olsam :

Kulaklarım hak yolunu göstermek için

Gür sesimle haykırrım, susamam!..

İdris Ahmet

“ Yanık Efe ,, İçin..

Yazan : VASFI REMAN

Halkevimizin değerli temsil'ci gençleri bize 26 ve 27 Şubat geceleri Ayrı Sıra saba sında “Yanık Efe,, nin muvaffak bir temsili gösterdiler. “Yanık Efe,, de içi'dış tertemiz bir köy detikanlısı karşısında millî duygularını kaybeden dejener bir rüppenin gülünç ve zavallı halî; saf ve bakir gönüllerin duyabileceği içli ve ateşli bir aşk vak'asıyle süslenerek gösterilmek istenmiş. Piyes, belli ki basit zevk ve anlayışlar için yazılmış. Biraz müamaha ile orta dereceye yakın diyebileceğimiz bir eser...

Birçok bakımlardan piyesin hatası ve kuvvetsizliği görülüyor. Bu itibarla Halkevi gençlerin temsil kudretlerine bir miyar olamayacağı için piyeste rol alan arkadaşları tenkid niyetinde değilim. Fikrimce evvelâ tenkid edlmesi lâzımgelen bizzat piyesin kendisidir.

Ben “Yanık Efe,, yi okumadım. Kim yazmıştır bilmiyorum da.. Yalnız gördüm, ki konstrüksiyon itibariyle sakat. Sahneye kolaylıkla tatbik edilemez. Bu, eser yapılabilmişse muhtakak kıydan köpeden karpılmak ve bazı tarafları rejaör tarafından yontulmak suretiyle olmuştur. Montajı güç olan eserlerde bu zaruridir. Meclis değişmelerinde göze çarpan ve hisseden kesiklik bir zarurettten mütevellit değilse piyesteki sakatlık daha iyi anlaşılır.

Sahneye tatbik zorlukları karşısında piyesi sahne tekniğine uydurmak için yapılacak her nevi müdahale ne kadar dikkatli de olsa piyesin umumi çerçevesini oynatabilir ve piyes düşebilir. “Yanık Efe,, de bu olmuş, fakat, piyes büsbütün düşmekten kurtarılmıştır. Bir Tiyatro eserinde ilk aranan meziyet sahneye tatbik kolaylığıdır. Bu vasf mükemmel bir eserle mülâka olmazdır. Aksi takdirde birçok bakımlardan şararıdır. Onun içindir ki bir Tiyatro eseri vücuda getirmek kolay bir iş

değildir. Piyes muharrirliği hususî bir hüsnün kabûması ile vücude gelen ayrı ihtisas işidir, güç bir iştir.

Nev'i ne ne olursa olsun piyeslerde gaye, muayyen bir fikrin kuvvet müdafaaının ayrı kudretle ifade edilen zât fikirlerle karşılaştırılarak taydah bir "mulassala, ortaya koymak ve bunu iyi tasarlanan cazip ve sürükleyici bir vak'aya büriyüp seyircilere adeta içirerek yapmaktır. Bu "mulassala, piyesi, halk tabakasının alim seviyesine nazaran intihap edilecek metodla eserinin gireceği Tiyatro nev'ine göre ya basit ve varih veya biraz kapalı ve kırıktır veyahut da büsbütün düşündürücü ve sembolik olur. Mahiyeti ne olursa olsun her piyeste basit de olsa bu gözetilecektir. "Yank Ele., de bunlar iyi düşünülmemiştir. Tiyatronun hangi nev'i dir anlaşmıyor. Muharrir, kuvvetle duyulan aşka o kadar fazla yer vermiş ki asıl fikir, gaye piyesin merkezi akitini teşkil eden bu "Aşk., içinde eriyip kaybolmuş. Halbuki halka tiyatrodaki bulunduğunu unutturmak ve oynanan piyesin peşinden sürükleyerek gayeye ulaşmak lâzımdır. Tiyatro bir eğlence olmaktan ziyade bir ihtiyaçtır. O akşam halk hissen çok az kazanmış, fakat, iladesiz manzaralar karşısında daha çok eğlenmiş, zevklenmiştir.

Tiyatro vasıllarını taşımayan basit eserlerin temsili, maksûden mütenasip olarak zordur. Rol alan kabiliyetleri nakar, muvaffakiyet sahalarnı daraltır. Bütün bunlara rağmen "Yank Ele., bir kısım halkta iyi intiba bırakabilmişse, muharriri bunu rejisör Coşkun Cüvner'in ve Adanalı gençlerin kudretleriyle, iyi tertip edilmiş dekorlara borçludur.

Arkadaşların âlisi müsterna hepsi iyi idler. Muvaffakiyet hissesinden ilk plânda yer alan Nuriye Üner, Hamdi Paramyok ve Yusuf Ayhan'a büyükçe pay ayırmak lâzım.

Müfide Kurçer, Hatice Kaynak, Veli Altınay, Ahmed Yurdal ve Necmi Şenel de hiter kıymetli eleman olmağa cidden lâyıktır.

Halkevinizin temsil mesaisine biraz daha hız vermesini, sahnede sık sık görünmesini isteriz. Fakat, o gecedeki hende kalan bir intiba da şudur :

Hangi janr ve zevide piyeslerin mübitimiz halkına kullandılması lâzımgeliceği iyi düşünülmesi ve Halkevleri repertuarından ona göre piyesler seçmelidir.

Onun Rufuna !

Ahl bahçesiz, harap yuvamın, odasında, damında sekerek cıvıldaayan kuşum!

Koruyacağım zannederek emanet ettiğim!

Zalim tabiatın, tüyler örpertici, korkunç pençesinde, çırpınarak can veren bûlbûlüml.

Hayâl, hareketleri, gözlerimin önünden, sevinli, şakrak sesleri kulaklarımdan gitmeyen yavru!

Sana, göçtü demeğe varamayan diller çışiz hatıranı ya dedebilirler. Sevinli oyunlarını, görek neş'e ile fırlamağa alışan gözler mezarına dikilen, solgun çiçeklerini sulayabildiler!

Şarklarını dinlemekten haz demeye alışan kulaklar, ağıtlarla karışık, arkandan söyleyen yankı, yürekler parçalayan ilâhileri duyabildiler. Ve senden son kalan hatıranın izleri de bu oldu. Bu hatıralardan bile olsun mahrum kaldım!

Şimdi yurdumun uzak bir köşesinden gök yağarımla, ruhuna, ancak hitap edebiliyorum :

Gözlerini şu fenâlıklar dünyasına kaparken beni andın mı? Güzel ağrımdan tatlı sesinle "Baki dayı.. dedin mi? Belki de imişindir? Sevinli çocuk. Uzun zaman geçmiş olduğundan kulaklarımm çınlayışlarını hatırlıyamıyorum. Hatırlıyamıyorum.

Ahl zaman, hayat, hasâh her şeyden bihaber olan çiçe-

DUALARDAN :

Ne olurdu!

Sözümle ses olaydım da, uzak ellerde kalan sevgililere gidebileydim!

"Bugün ihtiyarsam, yarın çorugunuzu olacağım.. deyebileydim ne olurdu!

Ne olurdu, ne güzel olurdu!

Yarınımın kanadına tüy olabilsen de gecelerin geldiği yollara uçabilisen!

"Bugün arkadaşlık, yarın kardeş olacağım... Deyebilsem ne olurdu!

Ne güzel olurdu, ne güzel!

Gecelerini gündüzleriyle yağurabilsem de yarının yoluna sezebilsem!

— Bu günüm burada kalın, —

"Ver elini güzelim; yürü bir gidelim.. deyebilsem ne güzel olurdu, ne güzel!

RASİM GÖKNEL

ğim, bahçesiz yavaman damında seker, kanatsız kuşum: Küçük vücudunu çözütecek,, kuru topraklardan gıdalarını emen nebatlar, hangi hayvanlara yem olarak, onların bünyelerinde neşirler teşkil edecekler ?

Söyle, sevgü yavru söyle?

Onları koklayayım, senin kokun vardıye; iğrenip, katirler edeyim; maddî varlığın emmiş zatınler diye.

Söyle : Onları yiyen hayvanları söyle. Bulup okşayarak ağlıyayım.. Vücutlarında senden zerreler var diye.

Hayır, ne ötekini koklayıp, sonra iğreneyim; ne herikiñ senden eserdir diye okşayıp ağlıyayım. Onların kabahatları ne?

Seni onlara gıda edecek zaim tabiatdır. Gerçi ona da "acı, gıda isteriz,, diye şikâyetler eden onlarsa da, fakat kâinatı idare eden varlık, onların bu isteklerine, biriciklerinin bünyelerinden geçinmelerini emredebilirdi.

Buda doğru olamaz: Özaman yine lecaat, yine gadırlık olurdu.. Nasıl istersen bir acıyla karşılayıyorum. Bundan dolayı, Allah, ya beni egoist, vüdaysız yarataydı, ve ötekilerin mahvına razı olaydım, yahut seni dünyaya getirmeyeydi Getirdi ise böyle çabucak geri alıp, arkandan birileri sırlatmayaydı..

Baki AKINER

Eski Gemi

Göveden dalgalarda göklerde bağın
Kucagında rüzgâr yüzünde yaşlar.
Ağır yaraları geçmiş savışın
En önde şu kirk serente başlar..

Göverte üstünde kurubıp duran
Namlusu kırılmış emektar toplar
Maziyi anlaşıp hülyalar kuran
Cengâverler gibi hayretli toplar.

Denizler uzarken sağıda ve solda
Cenkleri anlatır halatlar yolda
Sahili görünce sesiz, yavaşlar.

Yelken aradığını göremez olur
Filokko murada eremez olur
Ağlar kaburganda dalgadan taşlar..

Kamal Anava

Yarasında olan kocunsun

Yazan : YUSUF AYHAN

Tiyatro daima seyirci için yapılan bir kütle san'atı ve Tiyatro dinlemek de bir san'attır.

Tiyatro, ilk zamanlarda mabutlar için bir âyindi. Şimdi ise yalnız seyirci için oynanıyor. Yağlıdır, kuvvetlidir ve dili uzundur. Her çağda çekinmeden söyler, haykırır. Ona gülmeyi Molyer, asil konuşmayı ve düşünmeyi de Şekspir öğretti. Ta-

INKISAR

Kırıktı bir dal gibi umidim ağacından
Duştüm yüksekten düşen semavi bir taş gibi
Birgün temenabilsem tali'in yamacından
Karanlıkları yırtsam güneşe yoldaş gibi

HAYAL

Sessizce uçsun bırak,
Düşüncenin jen kupa
Aşkın kanad çıkararak
Her eğeli, yokuşa.

Vehbi Evinç

rihten önce sessizdi fakat, oynaktı. Plâstik hareketlerle tanrıya tapınırdı. Hele ilk çağlarda papazlarla haşırüneşir oldu. Sonra Aede'lerin ilerlerinde talt talt marifandanmaga başladı, Diyonisüs günlerinde ise işi sarhoşluğa vurdu. Daha sonra Asilona çatık kağıt olmayı belleterek uzun uzun söyledi ve Trajedi allahı Melpomen'e emanet etti. Aristodanos onu cimbrile gi-

dikladı ve acı, manah sözlerle o kadar güldürdü ki, nihayet bu çok yüzlü olmaya başlayan san'atı komediya allahı Thalie'ye bırakıp göçtü. Thalie'den sonra gelen birisi var. Dâhi bir Yunank işte Thalie'den sonra gelen dâhi onu giydirmiş, kuşadılmış, yüzünü örtmüş, fakat o orta çağda işi gene enikonu din'e vurmuş. Yeni çağda gelişen, güzelleşen Tiyatro bugün de aramızda beşeriyetin emektarı gibi geçinip gidiyor.

Altı güzel san'atın en kuvvetlisi ve yeryüzü kadar yaşlı

olan Tiyatro ve Aktör ne acı hakaretlere maruz kalmıştır ve kalmaktadır bilseniz. Bakın, size misaller naklediyim :

Şemniç'te bir Alman Tiyatrosu bir eserin temsilini bildirirken ilânda şu iştan yazmış: Tecrübeler biri seyircilerin, görünüşte şen olan hadiselerin altında gizlenen hasreyi anlamadıklarını ve arasız güldüklerini ibat etti. Rica ederiz, sahnede cereyan edenleri lâzımgelen ciddiyetle takip ve cereyanımıza dost olanlara yakıncı vakanı muhafaza etsinler. 1672 de Molyer'i de Palas—Royal Tiyatrosunda tıpa tutmuşlar. Londrada Otello oynanırken mendil sahnesinde, Otello'nun: "Mendilim, mendilim... diye leryadı üzerine, seyircilerden birinin: "Burnuna elinle sil,, diye haşkurduğu meşhurdur. Bâden aktör Burhanettin de, bir piyeste : "Bibi... bibi... diye avaz çıktığı kadar bağırırken, partiden : "Zırlama eşek gibi... denildiği kaydedilmektedir.

Eskiden Aktörün muhayyilesinde bir ilâh yaşardı. Aktör ruhunda daima ilâhi bir coşkunculuk duyarak kuvvetini o ilâhi kaynaktan almağa çalışırdı. Bugün hiç de öyle değildir. Bugün aktörü cezibeye sürükleyen, karanlıkta bir tek gölge gibi kalan seyircidir. O aktör ki, heyecanını seyirciden alır, meharretini seyirciye gösterir, müellil eserini seyirci için yazar, rejisör aylarca uğraşarak koyduğu mirâsını seyirci için hazırlar.

Karanlıkta bırakılan seyirci kütlesinin menli bir hareketi oyunu bitiren felce uğratabilir. Seyirci, oyundan zevk hissetmeğe ve bu his çemberi içinde bir tek ruh olmağa başladığı an, sahnedeki temsilin bütün incelikleri losforlu bir çizgi gibi belirir. Aktörler başlan dönmüş bir halde başka bir âlem içinde yaşarlar. İşte bu aralık seyirci, sahnedekilere mevcudiyetini hatırlatmamalıdır. Çünkü, Tiyatro nazariyesine göre seyircinin tarafı sahnenin dördüncü duvarıdır. Aktörlerin iyi ve tena oynaması nisbeten seyircinin elindedir. Seyirci konuşarak, gürültü ederek, fındık istik kırarak, yersiz, yakışıkuz ve zamansız güllüşlerle aktörü dinlerse oyunun anlaşılmasına ve san'atkarın kademe kademe yükselmesine imkân bırakmaz . Şu halde yüzlerce, binlerce aynı yaratılışta, aynı zevkin, aynı görüşün Tiyatro içinde "Dikkat!, gibi bir vasıfla aralarında birliği temin etmeleri icap eder. Böyle olunca sahnenin dördüncü duvarı olan seyirci, san'at arayan halis bir "seyirci,, olur.

Maalesef, bu birlik birde hâli temin edilemiyor. Bazı

kimseler Tiyatro seyretmesini bilmedikleri gibi konser ve konferansa dinlemesini de bilmiyorlar. Ne yazık.

Mektep, ancak muayyen bilgileri öğreten bir müessesedir. Herşey yalnız mektepte öğrenilemez. Hayat da başlı başına geniş bir mekteptir. Talebelerimiz de dahil olarak her yaşta hepimiz kendimizi biraz bilelim. Oynasalar esere oynayam aktöre alâkayla ve hürmetle bağlanalım.

Arzu etmem ki bu kırık dökük satırlardan gücenen bulunsun. Vilyam Şekspir'in bir sözünü hatırlatayım :

"Yarasında olan kocunsun.."

ÇORUH...

Hey... Dağlar söyleyin nerde Bozkurdun,
Ocağı görünmez oldu bu yurdun,
Ayazdan buz tuttu kalbi Bayburdun,
Yurulmuş bir yigit... Yatıyor Çoruh...

Garipler hep onu böyle sanmada,
Bekleyen dostların bak usanmada,
Gelen yaş döküyor, geçen yanmada,
Dağlarda bir güneş... Batıyor Çoruh...

Üstünde sedelten pul pul olmuş kar,
Bir yara der gibi haydi beni sar,
Sadası kısımış, çekilmiş sular,
Eleme elemeler katıyor Çoruh...

Gümüşten bir kemer bırakmış nişan,
Kurumuş yatağı olmuş keleşan,
Kuyruklu bir yıldız dağları aşan,
Ovaya gam oku atıyor oruh...

Hey... Dağlar söyleyin nerde Bozkurdun,
Ocağı görünmez oldu bu yurdun,
Ayazdan buz tuttu kalbi Bayburdun,
Yurulmuş bir yigit... Yatıyor Çoruh...

Necmettin Esin

Köroğlunun Gürcüstan Seferi

Köroğlunun Gürcüstan seferini çalarak okuyan Kır İsmail sözüne devam ederken bir taraftan sazını düzenliyordu.

— Köroğlu sol yola tuttu. Ormanlar içinde gölüklerin [*] çan sesleri duyuluyor, Bezirgân Mahmut Köroğluna "Ey Köroğlu şimdi özüme Beyoğlu çıkarsa benden vergi alır. O her bezirgândan vergi ister, der. Köroğlu ben vergi lalan vermem deyicisine kalmaz. Beyoğlu kerk atışa ile avda imiş göçün karpasına çıkar Mahmut Beyoğluna sokular, paramız yok, Gürcüstan da mal satar dönüştü senin vergini veririz deyipin Beyoğlu inad eder, kafa tutar. Köroğlu da göçe yöcüyün bee der. Beyoğluna bağıra bağıra "Gürcüstandan dönüyün sana kim olduğumu anlatırım, sözünü savurur. Beyoğlu ata binmeye ve döğüç hazırlanırken Bezirgân Mahmut Beyoğlunun elini tutar. "Beyim u delidir, Onun sözüne bakma, sen yiğit bir bey oğlusun ben de bir bezirgân başyım. Sen hancı bız yolcu, Dönüştü umduğundan çok vergi ve hediyelerle sana misafir olacağım, der.

Beyoğlu biraz yumuşar, göç uzaklaşır. göçün başında Köroğlu yürüyüp giderken çevresini kızların kuşattığı bir pınarın başına yaklaşıp.

Barada Kır İsmail suyun tellerini ihtiraza gelirdi ve peytee tize doğru İrtıza adını verdiği üç telli bağlamasına çalmağa başladi:

Köroğlu pınar başında su dolduran kızlara söz atıyor :

Pınar başında duran kızlar
Yürüse çember lüren kızlar
Hastalar halinden bilen kızlar
Kızlar bir su verin içek

Donu mavılı kız Köroğluna karpak verir :

Sadağl oğlan senin dardın
Bizi görme idî girdin

(*) Çılık — Halkın yik bayraklarını verdiklerini anlatır.

Oğlan burda ne çak durdan
Edem (aa) gelir, düğülürsün

Aldı Koroğlu :

Düğülürsem ben düğüleyim
Kogulursam da kogulayım
Ben edeme kul olayım
Kular bir su verin içek.

Aldı mavlı kız :

Ev yakın oğlan duyarlar
Tatlı canına kıyarlar
Derini dependen sayarlar
In oğlan da çaydan iç gör
Hermandalar (?) kavar katar
Ne güntil bilirim ne de hatır
Hasta olan döyəcəğine yatır
In oğlan da çaydan iç gör
Durma buralarda kaç gör

Bu sırada kız evine kaçarken Ayvaz uluq ve türküyə
başlar :

Aldı Ayvaz :

Pınar başında çardağ
Elinde güntü bardağ
Derin güllerin ürdeği
İlle de mavlı, mavlı

Biri oturmuş güntü süzer
Biri ulfe gerdən düzer
Al giyen bağrını ezer
İlle de mavlı, mavlı

Çıkar toyye salınır
Al geyer yeşil bağlanır,
Ağ memelerio güntür
İlle de mavlı, mavlı

Kır İsmail sanı kesti, sözə bağlach :

(**) Edə — Ede, deyə eoz güntür. Bu halime de büyük kızıdır oğsuy
mamaım varir.

— Efendim... Şimdi Ayvaz kızlara tutuldu, ayak değti şu kızları da götürerek dedi. Koroğlu Ayvaza duracak çağ değil, arkadaşlar sandıklarında bunaldı, kavga çıkarsa iş lena olur. Beyoğlunu dönüyle görürüz; gel şimdi tınma namusumuzun koruyak dediğim olmazsa bilersin ya "At anır, Ad arınmaz, (*) iğmiz kötüyü sarpar.

Ayvaz söz dinler, yol uzar. Birgün kervan Gürcüstanı ulaşı, hana inerler. Gece vakti sandıklardaki yiğitler çıkar rahata koyulur. Ertesi gün Koroğlu bapna bir işkenbe takarak keloğlan olur. Üstünü başını çamurlar. Kral sarayının kapısının önüne gelir.

— Devamı var —

(*) At kırılmaz tevdilene içhat nam ve çözet tevdişenem demektir.

Sarhoşun Türküsü

Bu imansız şişe hiç doyurmaz :
Al da şu parayı, çabuk bir deha..
Eriyor içimde içtikçe tadı :
Kurur mu su akan oluk? Bir daha!.

— Dur bel.. olurmuymuş bunun yeteri?
Bir bunla yudumun candır ederi..
Yokluğa aşıktan doğan kederi,
Bunların içinde boğduk.. Bir daha!.

Sayıp dertlerden bir ömrü ötü;
Hergün, boş kalehler gibi yürütük..
Ayık kaktığımız yerde çürütük.
Düşüğümüz yerde doğduk.. Bir daha!..

HÜSEYİN KALABA

Evimiz 25 Şubatı Nasıl Kutladı?

Halkevlerinin kuruluş yıldönümünü Halkevimiz gençliği Adana da çok canlı bir şekilde geçirdi.

24 Şubat günü saat 15 de gençlik Adana Halkevinin etrafında toplanmış ve Başvekilimizin radyo ile nakledilen açış ve kutlama nutkunu müteakip törene Halkevi bandosunun çaldığı istiklâl marşı ile başlamıştır. Marştan sonra Halkevi azalarından öğretmen Belkis Zinciskaran günün mahiyetini ve Halkevlerinin faaliyetini izah eden güzel bir nutuk vermişlerdir. Müteakiben öğretmen Celâl Sabîr Muter Halkevlerine ait bir şiir okumuştur.

Buradaki töreni müteakip başta Valimiz Faik Östün, Komutanımız Arif Tanyeri, Parti Reisi Fahri Uğurlu ve Halkevimiz reisi Nevzad Güven olmak üzere, önde bando, inciler, Halkevîler, talebeler ve binlerce halk asfalt yolu takiben Atatürk parkına gidilmiş, Atatürk anıtına törenle bir çelenk konmuş ve tazim sükûta yapılmıştır.

Bundan sonra Müze müdürü Yalman Yalçın Halkevleri ve Halkevlerinin kurucusu Ebedî Şef hakkında güzel bir nutuk söylemiş ve törene nihayet verilmiştir.

Akşam Halkevinde Ev tarafından Halkevîlere bir ziyafet verilmiştir. Gece pek neşeli geçmiş, sabaha kadar devam etmiştir. Bu yemekli toplantıda, Halkevimiz reisi Nevzad Güven Halkevîlerle çok samimi bir konuşma yapmıştır.

Ertesi gece de Evimizin kadretli gençlerinden müteşekkil temsil kadrosu Asri sinema salonunda "Yanık Efe," piyesini oynamış büyük alâka ve takdir görmüştür.

Bay Coşkun Güven'in rejisörlüğü altında sahneye konan bu eseri gençler ciddi bir büyük muvaffakiyetle oynamışlardır. Keza Necmi Şenel'in dekorları ve Reşad Güçlü'nün elektrik tertibatı sahnedeki eserin iyi bir şekilde yaşamasını temin etmiştir.

Köylerde Kalkınma Hazırlıkları

Yazan : Ekrem GÜRSEL

Köyçülük :

"Görüşler,, maruzunun 1933 sayısındaki tribünen köy-
çülük raporunun başlangıcıdır. Bu raporun amacı, bütün köy de-
vazının tatbikî yapıcıları olan Eğitimciler ve geneli başöğret-
menler tarafından tahkik edilmesi için maruzunun bütün eği-
timsel ve geneli başöğretmenlerce paraları gönderilmektedir.

Bu sayfalarda köylerimizde yapılan çalışmaları ve köy-
çülük hakkında ki diğer raporları bulacaksınız .

Vilâyetimiz köylerinde kalkınma esaslarını hazırlamak ü-
zere vilâyet makamında mühim bir toplantı yapılmıştı. Toplan-
tıda Valimiz Faik Üstün riyyaset etmiş ve bu toplantıda Jandar-
ma komutanı, Şehat, Maarif, Ziraat, Orman, Veteriner, Nafia,
Belediye ten müdürleri ile çiftçiler birliği reisi ve köy bürosu
şefi hazır bulunmuştur.

Komisyon Maarif dairesinin hazırladığı projeyi tetkik et-
miş ve aynen kabul etmiştir. Bu projeye göre bütün merkez
kaza köylerinde, tam teşkilâtli okulu bulunan ve eğitimli köy-
lerde köy kanununun mecburi kıldığı işler aynen ve ihtiyari bi-
raktığı işler de mahallî ihtiyaca göre kısmen tatbik edilecektir.

İlk yapılacak işler şunlardır :

1 — Köyün plânı, "Şimdilik köy kanununun tarifine göre
iki ana caddesi, başöğretmen tarafından hazırlanacak ve Nafia
ile Belediye ten heyeti tarafından gözetilerek geçirilerek vilâyetin
tasdîkine arzolanacaktır.

2 — Köyü iyice tanımak için her türlü malûmatı ihtiva
eden birer köy belleten doldürülecektir.

3 — Evimiz köyçülük komitesi beş köye seyyar kütüp-
hane, örnek kümeş ve helâ yapacaktır.

4 — Şehat dairesi 16 köye ilaç dolabı ve ilaç verecektir.

5 — Belediye ten müdürü mahallî ihtiyaca uygun ve köy-
de bulunan malzeme ile yapılabilecek sâhî helâ projeleri hazır-
layacaktır.

6 — Ziraat ve baytar müdürlükleri gene mahallî malzeme

ile yapılacak şekilde ucuz ve ihtiyaca uygun birer ahır, kümes tesisleri hazırlayacaktır.

7 — Eğitimli köy okulları mahalli duruma göre taş veya kerpiçten yapılacak, ve bunlar için gerekli malzeme maddeleri bu ay sonuna kadar teflüğ edilmiştir.

8 — Kazalara da bu esaslara göre direktifler verilmiştir.

9 — Köyün ana yollarını çamurdan kurtarmak için mahalli imkânlarla göre taş döşeme yapılmış uygun görülmüştür.

Pek yakında Valimiz Faik Üstün atakadar daire müdüleriyle köy teflüğlerine başlayacaktır.

Bu sene için kalkınma programına ısrarla tatbik edileceği on altı köy şunlardır: Tam teşekküllü okulu bulunan Misis, Tuzla, Karataş, Kadıköyü, [Kürkgöller, Gerdan köyle-

Çarşamba köyünde Eğitimci Ali Anagözü'nün okul ihtiyacı için inşa ettirilen bina

ri, ile her eğitimli bölgeden durumu inkişafa müsait olan diğer köyden şu on köydür: Çaldıran, Zeytinli, Kurttepe, Yalmanlı, İncirlik, İsmailiye, Sulaca, Büyükaraplar, Denizkuyusu ve Yemişli.

Şimdiden bu köylerin halihazır durumu ile yapılacak kalkınma işlerinin etüdüne başlanmıştır.

Muhitinde bulunan diğer köyler için laydalı birer örnek haline getirilecek olan bu köylerde kalkınma işinin tahakkuku artık bir gün meselesi haline gelmiştir. Bundan sonraki nüshalarımızda reportaj halinde yapılan işle ve işi yapanları değerli okuyucularımıza tanıtmaya çalışacağız.

EĞİTİMEN

Dört aydanberi köylerimizde yepyeni bir çalışma başladı.

Bu çalışmanın konusu köylerimizin kendli kendini canlandırmasıdır. Millî davamız olan bu büyük savaşın kahramanları hep savaşta olduğu gibi Mehmetçiklerimizdir. Yalnız bu savaşta Mehmetçikğin adı Eğitimcilerdir. Silâhi da süngü ve tüfek değil kalem ve sabandır.

Onlar yazın kızgın güneşin altında tıpkı köylerinde olduğu gibi — bütün gün çalışarak Güneşlide yetiştiriler...

Kurslarının kapanışında Atalarına çelenk koydular ve ant

Köy yolları köylünün emeğiyle yapılır.

Cumhuriyette köylü okullarını böyle yapıyor.

içtiler—

Dikkat ettim : Sivil elbiseleriyle duruşlarında ve duruşlarında bile bir ordu intizamı ve heybeti vardı...

Okullarını ilk açılış günlerinde gördüm, suları yetiştirmeyenler iki tahta parçasından bir sıra yapmışlar... Alfabelerini açmışlar... Ateşli, ateşli çalışıyorlar.

Yüzlerce yıl bakımsız bırakılmış köylüler, Maarif ışığının kızı küçük köylerine kadar nasıl sokulduğunu mütehayyir lakat memnun.. Baharda köyün yeni okulunu yapmaya hazırlanıyorlar.

Okulun yeri çoktan tesbit edilmiştir. Fidanlar dikiliyor... Bu köy da'vasının ilk adımıdır.

Eğitmen ona her yeniyi, her iyiyi, her güzeli yaparak, kullanarak tanıtacak ve sevdirecektir.

Eğitmenin tomar, tomar projesi, kâğıt yığını halinde plâni yoktur. Onun rehberi realite ve kitaba köy kamusudur. Bunda her şey yanlıştır. Yazık olmayan bulursa da o içinden gelerek iyiyi, güzeli ve mümkün olanı yapar...

Köy dıştan değil içten kalkınacak ve canlanacaktır.

İşte böylece vilâyetimizin 37 köyünde mütevazî lakat verimli ve ümitli çalışmalar devam etmektedir.

Bu büyük millî da'vayı candan benimseyen Halkevimiz, "Görüşler,, mecmuasına köycülük sayfaları ayırmıştır. Bu sayfalarda Çukurova köyüne, köycülüğüne ait çıkacak yazıların alâkadarlar tarafından da muvazaman takibi için Halkevimiz "Görüşler,,i bütün Eğitim ve gezici başöğretmenlere parasız göndermektedir.

Bu kıymetli yardımlarından dolayı Halkevimize derin teşekkürlerimi sunarım.

Kültürcü ve imarcı valimizin başkanlığında köyle alâkadar bütün devlet daireleri ve bütün teşekküllerin el birliği ile çalışılan Çukurovada köy davasının muvaffakiyetine başlanacağı muhakkaktır.

Bu millî davanın başarısıyla varılacak mesut günlerin haz ve heyecanını şimdiden duyuyor ve yaşıyorum.

Halkevimiz dersane kolu ve diploma alan kızlarımız

Evimizin 1940 Şubat çalışma hulâsası

1 — Dil, Tarih ve Edebiyat Şubesi :

Halkevlerinin kuruluş bayramı için seçilmiş olan beş kişilik kutulama hey'eti tanzim edilen program mucibince bayramı kutulamıştı. Radyo ile seslendirilen Başvekilimizin nutkunu müteakiben Belkıs Zincirkıran vezir bir nutukla Halkevlerinin maarif ve sanat hayatımız üzerinde oynadığı mühim rolü, ilim sahasında inkişaf ve tekâmüller tekevşün ettirerek nasıl ilerlediğini ve Evimizin sekiz yıllık mazisinde başardığı muvaffakiyetleri izali etmiş ve bîlâhaze operatör önüne gelen Celâl Sahir Muter "Halkevi Çocuğu, şîrini okumuştur. Halkevi bandosu önde olarak, Partililer, Halkevîler, izciler, mektepliler

ve kesif bir halk kütüseyile Atatürk heykeline gidilerek abideye çelenk konulmuş, Ali Rıza Yalman Yalın'ın mülkü pek çok alkışlanmıştır. Gece, Halkevi salonunda davetilere verilen ziyafette Evimiz reisi Nevzad Güven davetlilerle bir konuşma yaparak bilhassa "Halkevleri, ve "münevverler,, üzerinde durarak Halkevlerinin münevverlerimizden fedakârlık ve tesarrüf beklediğini, münevverlerin Halkevlerinde rol almalarıyla bu evlerin hedeflerine daha hızla ulaşabileceğini kalın-kulaklarımızı dokdormuş, davetliler üzerinde takdir ve hayranlık hisleri uyandırmıştır.

Halk şairlerinden aşık Veysel ve İbrahim'in okudukları halk türküleri ve Halkevimizden Mürüvvet Sümersalan'ın okuduğu millî türküler ve Ev orkestrasının çaldığı neç'eli muzik parçaları geç vakte kadar o gecenin samimiyet ve zevkini arttırmıştır.

2 — Temsil Şubesi :

26 ve 27 Şubat geceleri Asri Sinemada Yusuf Süruri'nin "Yanık Ele,, isimli üç perdelik muzikli komedisini temsil ederek

"Yanık Ele,, yi oynayan gençler

2000 kişi temsile gelmiştir. Coşkun Güven'in Dirije ettiği ve Necmi Şenel'in dekorlarını hazırladığı bu eser elemanlarımızın temsil kudretleri ve Coşkun Güven'in koyduğu kuvvetli Mizan-

senle "Yanık Ede," bir temsil hadisesi olmuştur. Ayrıca Evimiz sahnesinde Kız Lisesi talebeleri spor hareketleri, monolog ve gündüz mürekkep bir münâzere vermişlerdir.

3 — Spor şubesi :

Havaların sık sık yağışlı geçmesi bir çok mühim spor hareketlerinin tevhüre uğramasını mucab olmuştur.

4 — Sosyal yardım şubesi :

88 Vatandaşın istida ve sair dilekleri yazılarak 68 fakir hastanın muayene ve tedavileri yaptırılmış ve 35 yoksul çocuk hastanın 19 lira 92 kuruş tutarında ilaçları da temin edilerek Kız Lisesinde okuyan 4 Erzurumlu felâketlerde talebeye kitab alınmış ve bazı küçük nakli yardımlar dahi yapılmıştır.

5 — Halk dersaneleri ve kurslar şubesi :

Menfi propagandalara karşı şehrın muhtelif kalabalık noktalarında, fabrikalarda konferanslar tertibedilerek bu mesaiye günlerce devam edilmiştir.

6 — Kitapsaray ve yayın şubesi :

İlim zümrelerine göre esaslı tasnife tabi tutulan kitapların tesçiline devam edilmiş; Doktor Muzaffer Lokman "Verem, veremin istidad ve sirayeti," merkezden gönderilen Nurullah Ataç "Edebiyatla Şiir," Selim Sami Tarcan "Şpor ve Gençlik," ve Ercümen Ekrem Taha tarafından da "Şehircilik ve Turizm," mevzuları üzerinde konferanslar verilmiştir.

Hoparlör neşriyatına bermütad intizamla devam edilmiş ve Ev salonunda iki düğün töreni yapılmıştır.

Zelzele

Koptu mu arzın mihveri
Söndümü güneşin ferî
Ya felekte çarh kalmadı
Ondan mı salladı yeri
İşte ana baba günü
Arşa erdi masum ünü
Bahta özbaşkan İbnü
Sana hep Ulusun yönü
Niçin kurduñ ulu tanrım
Ya sen bu kanlı düğünü
Eşi yok tarihte dâde
Tayfanda, tufanda selde
Varma misli kara yelde
Durmaz olmaz dünü günü
Orta Anadolı mu evi
Ya ezrail mi kaf devî
Nedir böyle bu kara duş
Sona ermeyen kanlı iş
Kanlı sahne, kanlı perde
Yok menendî gökde yerde
Bakmak istemem ben buna
Yalvarırım tanrım sana
Bakamadım geldim vecde
Ana yurdum etti secde
Verdin bir acı velvele
Oldu bir kanlı zelzele
Sallandıkça yer yer batar
Sandım hâlaç mansur atar

Yok mu hiç emî ilâcî
Yoksa sav gitsin hâlaç
Ana yurdum da dört yana
Bahta güzel Erzincana
Günahsız binlerce cana
Yakıp mı kıymak sana
Sen verdin ilhama bana
Ben de soruyorum sana
Elim dursa dilim durmaz
Ağtayıyorum kana kana
Yok mu bu derdin ilâcî
Binbir yavru ana bacı
Bir gecede sergen ettin
Yoksa murada mı yettin
Pek acıklı bir iş ettin
Bilmem memleketten mi gittin
Göster başka göre gidik
Sana tanınmayız yedek
Biz tanrısız yurda sîdek
Başsız oluruz o dek
Yeter ulu tanrım yeter
Dert mi olur bundan beter
Bunun sonu ne olucü
Yeter susturun sesi kalıba
Sen sahip olmazsan bize
Başka yok sahip olucü
Ya bu kızı kıyametin
Cenazesin kim kabci

Katıb
Süleyman Kılıç

T U Z A K

Yazan : D. Manoyleviç
Çeviren : Nâzım Altınkaya

— 1 —

1 Şubat :

Salonda yumuşak bir koltukta oturuyorum. Sobanın içindeki ateş yavaş yavaş yansıyor. Döşerimin üzerinde şiirlerimde dolu bir kitap var. Hayır mademki yazmaya karar verdim itiraf edeyim : Onları okurken uzak bir tahassürü sayıyıyorum. Bu tahassür keskin bir bıçak darbesinden daha kuvvetli, karmazı gelincikten daha kızıl, bir ananın ilk çocuğuna olan derin muhabbetinden daha sıcak. Bilmem beni hatırlaya bilecek misiniz? Varlığını hissedecek misiniz? Bir zamanlar bir yerde yanımdan geçmiştiniz. Bakışlarımız karşılaşmış ve sarmaşarak beyaz kaskas güllerinden örülmüş bir hatıra çelenği olmuştu. Birbirimizi görmüş ve geçmiştik. Fakat ebedi bir geçiş ve mütevali bir dönüşle yekvücut olmuştuk. Biliyorum siz ölüsünüz. Fakat şiirleriniz hayatın kopmamış telleridir. Öyleyse söyleyiniz, söyleyiniz şairim! bir çiçeğin gonça oluşuna ve armağan olmadan kokusuna yayısına gücene bilirmiyiz? Biliyorum karınız güzeldir. Fakat zannedermisiniz ki onun ağızı benimkinden sıcak, saçlarının rengi benimkilerden daha siyah ve gözleri daha sihirlidir.

Şiirleriniz levkalidedir şairim! Fakat onların ahengi benim bakışım veya beyaz ellerimin küçük bir hareketi karşısında bilsen ne kadar sönüktür. Şiirleriniz aşkla doludur şairim! Fakat siz bilmeyerek içten yanan bir aşk gibi hiç sevdiniz mi? Çiçeklerin birbirlerini koldamalanna, bülbülün içli içli ötmesine ve arslanın yelisini kabartmasına amil olan ve ancak ölümün nihayet verebileceği aşkı hissedebildiniz mi? İşte böyle bir aşkı şiirleriniz ruhunda uyandırdı şairim! Kalbim titriyor, ruhumda bir aydınlık var. Büyük aşk güneşi altında arzularım kank lüleler gibi... Saadet, gülümün çiçekli bahçesinden uzanan beyaz

İmermer köprülerin üzerinden sonsuzluğa kayıyor. Daha kokusuna ermemiş goncana, açılmak için acı didinmesini hissettiniz mi ; çairim? Yahut gül olduktan sonra geçiyecici bir silre malik olan bu goncana titremesini ömrünüzde hiç seyrettiniz mi? Çiçeklerin yapraklarında bulunan türeme tozunun lütfi eserini hiç düşündünüz mü İste benim ruhum varlığım serinle beraber türeme şarkısını söylemeye çalışıyor. İlahlar ölmüş. Sen ve Ben..... Ve ta uzaklarda ayaklarımızın altında bulunan âlem.....

— II —

5 Mayıs :

Biricik sevgili bir an evvel gel! Seni beklerken hasret ve iştihaksız alevlerinde yanıp tutuşuyorum.... Gel, step geceleri gibi siyah ve uzun olan saçlarını önüne döküceğim. Böylece o da bütün aralıkları kapayacak ve bütün ışıkları söndürecek. Taki : Gönüllerimiz birbirine baksın ve hislerimiz birbirile kaynaşsın...

İnan çairim! Karanlıkta hayatın ilâhî sırrı daha büyük olur; sevgi daha derinleşir ve saadet daha yükselir. Böylece iki varlığın güzelliği birbirinin yanından geçtiği zaman gayri ihtiyari buluşur, panklar ve karanlıklardan hasıl oldukları gibi yine karanlıkta sönerler. Fikrin doğduğu yerde aşk öür. Bunun için ebedî hasrete ne bakar ne de onu görebiliriz. Gizli ve anî hislerin farkına varmak da bir saadet sayılabilir....

Gel sevgili gel! Seni kıvrık saçların kadar siyah ve bakışların kadar ılık olan, kokulu ve loş bir karanlığa bürünen odamda bekliyorum....

— III —

10 Haziran :

Sevgili seni böyle bir tuzağa düşürdüm diye bilmem bana darıldın mı? Beni tanıdığına, evet henüz tanıdığına püşman oluyor musun? Bana darılma; kabahatli bulma sevgili! Ben seni takip eden fena talih değil, ruhunu koruyan bekçi bir meleğim...

Düşün... O akşam o ane kadar tanımadığın meçhul ve samütenahi zevki sana sunduğumu itiraf ettin... Diyordun ki mesudum.... Bu saadeti her ne kadar utrabılsan kash ellerile sana sunmuş isem de ben de mesudum.. Senin ilk sevdiğin, ilk zevcen iken nasıl olduğumun farkına varmamıştın. Fakat şimdi

— 39 —

hende bir çok değişiklikler var. Sende şimdi daha iyi daha güzelisin. O zaman o kadar gençlik ki... Şimdi erkek şeklinde tam sevilecek çağa girdin. Bir kadının kuvvetli ve güzel bir erkeğe nasıl prestij ettiğini bilirsin. Fakat buna rağmen ben yine çekiyorum.

Beş sene ayrıldıktan sonra bulduğumuz ama hiç bir zaman unutmayacağım. Odama girdiğin zaman ışığın odaya girmesine kalın lacivert perdeler mani oluyordu. Dışarıda şimşekle dolu fırtınalı bir hava hüküm sürüyordu. Gürültü ve sagnak dolu bir geceydi o gece... Mevsim Mayıs olduğu halde vücudüm ürperiyordu. Şöminede belki senin aşkın gibi son kuvvetini ve ışığını sarfeden bir iki parça sömек üzere idi.

Sevgili çoktandır unutmuş olduğun ilk sevdiğin kadını burada bulacağımı hiç ümit etmemiştin değil mi? Evetce birbirimizi anlamamış ayrılmıştık. Eğer birbirimizi anlamış olsaydık bütün hayatımız o gecenin geçişi gibi saadet ve sevgi içinde geçirdik. Bilmem hatırlar mısın? Odanın karanlığına ayak bastığın zaman, beni görmediğin halde ellerini bana doğru uzatmıştın. Odada derin bir süküt vardı. Kalbinin hafif vuruşlarında kalbimin vuruşları cevap veriyordu. Dudakların beraber yaşadığımız zamanlardan daha ateşli idi. Adeta dudaklarını yakıyordu. Gözlerin karanlıkta iki seveda yıldızı gibi parlıyordu. Alev dudaklarının saçlarının ipek tellerinde dolaştığını hissediyordum. Bir an önceki gözlerinden iki damla yaş düştü ağlıyordun. Fakat ben de... Önümde diz çökmüş küçük bir çocuk gibi kim olduğumu soruyordun; yanımda bahtiyar olduğumu anlatıyor ve ilâhını görmem için soyunmamı rica ediyordun. Fakat ben senin bu arzunu yerine getirmedim. Beni yanlış anlamayasan, beni tanıdıktan sonra kaçmayasan diye...

Hiç olmazsa muvakkat bir sevince garkolmak ve böylelikle bütün hayatımdaki iştiyaki tatmin etmek isterdim. Birbirimizi daha sevebileceğimizi hissediyordum. Aşkımızın son parçasını söylemesine daha vakit var olduğunu anlıyorum. Fakat neden ayrılmıştık...

Şimdi senin önünde ben diz çöküyorum sevgili! Seninle yolumuz çoktan ayrılmıştır.

Senin karn ve iki güzel çocuğun var. Onlarla kal ve yaşa... Ben seni belki ebediyen seveceğim. Benim aşkın gecikmiş bir vazife aşkı değil karanlık bir ruhun aşkıdır. Bu, her ne ka-

dar ölümden daha kuvvetli ve çöl fırtınalarından daha deli bir aşk ise de sebepsiz ve neticesiz olduğunu anlıyorum. Adıyol... Al et sevgili Namütenabî ve esrarengiz aşkımaın şerefine ağla ve şarkı söyle... Ben bundan böyle yalnız hatıraların beyaz zambaklarını toplayacağım. Onları göz yaşlarımda solatacak ve sonra onlardan, elümden kaçırmış olduğum saadet ve senin muvaffakiyetin için çelenk öreceğim...

— IV —

15 İkâşın :

Sevgili her ne kadar mektuplarıma cevap vermedinse de yine bir mektubuna aldım. Hakiki bir ızdırap içinde kıvrandığına inanıyorum. Asıl alınca kırıştığını, münis hakikatların bulunduğunu ve esasen solgun olan çehrenin daha fazla solduğunu tasavvur edemiyorum ve bu andan itibaren şirlerinde yalnız melâl aksedeceğine inanıyorum. Hele birgün son olarak arkadaşımın kapısı önüne geldiğini ve benim evde olmadığını arkadaşımından duyunca sustuğunu ve derin bir acı ile yüzüne baktıktan sonra bana selâm bıraktığını hiç bir zaman unutamıyacağım. Çünkü perdenin arkasından sana bakıyor ve müthiş bir ızdırabın kucagında kıvranıyordum. Bir an evvelki ki doğrusca dışarı fırlayarak boynuna sarılmak ve böylece etbediyen seninle kalmak arzusuna hissettim. Fakat bu arzuyu içimden attım; artık hiç birşey istemiyorum. Dostça ayrılışımızdan o kadar memnunum ki... Biliyorum hakkımda lena düşünmez ve belki de beni unutmazsın. Mesut ol sevgili Bana bütün kalbimle dua ediyorum. Beni bir zamanlar yoldan geçerken toplamış ve koklamış olduğun bir çiçeği hatırlar gibi hatırlamam istiyorum. Şimdi artık o çiçekler açılmış, yaprakları solmuşa başlamıştır. Neşemin kuşları artık son şarkılarını söylemiş soğuktan kim bilir nereye kaçmışlardır. Bu baharı pek ansızın geldi sevgili Gönülümün yıkılmış, harap bahçesinde şimdi yalnız soğuk bir rüzgâr esmektedir. Yakın bir zamanda kar yağacak ve her taraf buzlar ötecektir... Bu beyaz karın üzerinde yakut şeklinde donmuş parlak bir kan lekesi duracak... Biricik sevgili bundan sonra benim hayatım böyle olacak adıyo, affet...

Diyorlar ki bu mektuplardan zaire daha üç tane gelmiş fakat bana göstermedi; bilmem onlarda daha acı şeyler mi vardı?

Istirap

III

Ah.. Bu güllerin ıstırapları
Kara renklerle kararan günler,
Muhayyilede ağlayan günler
Hatırlarlar mı o serapları

§

Nedir derinden o inlemeler?
Bilmem acın mı çıkmayan feryad?
Tahattur mudur bize kalan yad?
Neler hakdar güllerine yer

§

Açılan göğe kuru avuçlar
Yağın kalplere ordan teselli.
Yağın kalplere kardan teselli.
Soslara erisin bitmeyen uçlar.

§

Yetmez mi dersin avuçta başlan?
Yetmez mi dersin kırmızı renkler?
Gölsün mü bize bize o uzun renkler?
Yağın mı dersin başlara taşlar?

§

Göster yüzünü, göster kaderim
Dibinden yerin, mavi göklerden.
Ranyım hiçten, ranyım herden.
Lânet çekleme yeter kaderim.

Söleyman Şahin Tar

Kız mı Oğlan mı İsteniyor? Bunu Kadınlar Tayin Edebilirler.

Yazan
CARL WARREN

Çeviren
R. GÖKNEL

Aşağıda gösterilen usulle kadınlara, sadece oğlan veya kız çocuğu değil, muameleye göre istedikleri kadar ve istedikleri zaman oğlan veya kız çocuğu doğurabilirler.

I — Cinsiyeti baba tayin eder. Biyolojide bilindiği ve isbat edildiği vechile iki nevi Spermatozoa vardır : Biri erkek tevlit eden, diğeri dişi tevlit eden. Kadının veya hayvanın yumurtası bataraktır.

II — Mühbel ifrazatı tamülünün kalevi olması erkek husule getirecek Spermatozoit'in yaşamasına ve yumurtayı ikaha imkân verir. Bu kalevi vasat dişi tevlit edecek Spermatozoit'in yaşamasına müsaait değildir.

III — Mühbel ifrazatı tamülünün hamuzi olması, dişi husule getirecek Spermatozoit'in yaşamasına elverişli olduğu halde erkek husule getirecek Spermatozoit'in yaşamasına müsaait değildir.

IV — Mühbel ifrazatının hamuziyet veya kaleviyet derecesi çifteleşmeden evvel lüvaja değıştirilebilir.

V — Lüvajlar kadının veya hayvanın sıhhati üzerinde zararlı tesir yapmaz. Doğun yavrular her hususta sıhhatli ve normal olarak doğarlar.

VI — Bu esaslar malûm olduktan sonra ki ümen tahakkuk etmiştir, yavrunun istenilen cinsle elde edilmesi imkân dahilindedir.

Kalevi veya acid laktik gibi basit, uruz, ve zararlı muamelelerle, hayvanlarda istenilen cins doğmadan evvel, kontrol ve tayin edebildiği ve edilmiş olduğu, ilmi bir burhan olarak Applied Research Laboratories, Dayton, N. J. de The News ta-

Yukarıdaki grup erkek yavrı doğurması istenilen ki grup dışı yavrı doğurması istenilen analardan önce çifletildikten sonra alınan embriyo grubu 100 çifletme olmuştur; 92 ana yüksek bir skorla yetmiş dört erkek ve üç dişi doğurmuş, birisi de istenilen

tabandan yapılan tecrübelerin neticesini vermiştir. 175 Fark ve tavşan arasında 167 si gibi yüksek bir oranla çifletmelerden önce doğurulan yavruların cinsiyeti tayin edilmiştir.

Tecrübeler göstermiştir ki çifletmeden evvel cinsiyeti tayin keyfiyeti — bilgin, kral ve tabanla karşılaştırma — artık halledilmiş bakımdan. Değerli gösteriyor ki bu esas metotlar, insanlar da dahil olmak üzere bütün memelilere tatbiki kolay olacaktır.

Laboratuar direktörü Thomas Duffie şöyle diyor :

"Esas ilmi mesele artık halledilmiştir. Farklarda ve tavşanlarda cinsiyeti kontrol altına alıldı. Birinci müteakkebinde ve adapto idi."

Bu ameliyette ne güç, ne de infazlık hiç birşey yoktur. Bilakis, ilimimiz faydalansın diye bu yeni ilmi keşif etmişler için açık ve serbesttir.

tabandan doğurulan erkek (soda) larajı meydana gelmiş ve acid-basit larajı yapılarak erkek

doğurulan yavrular doğurmuş, 7 ana memeli arasında doğurmuştur. (Sıkkalar erkek, Bayanlar dişi).

Raporlar son iki seri tecrübeyi ihtiva etmektedir

Mesurede sadece yandan ilalettin etkisiyle çifletmelerden önce önce memeli tabanına, erkek doğurmak için kral ve tabanla (Soda) ve dişi doğurmak için de acid-basit matbaki de laraj yapılmış. The News tecrübelerinde gring makyajı % 2,5 nispetinde matbaki kullanılmıştır. Bu gibi matbaki pek az para mukabilinde her tecrübelerinde elde edilebilir.

Duffie raporları 1936 Temmuzundan beri üç aylıkla yeni laraj tecrübeleri arasında ilmi dikkat etmektedir.

1. Numaralı laraj tecrübeleri 1936 2. ci Tezisi için, arasında 50 kral ve dişi arasında aynı miktarda dişi elde edilmiştir. Son iki tecrübeler, ikinci tecrübeyi her kralda tayin etmiştir.

2. Nolu fark tecrübelerinde, larajları sonra çifletme 100 analardan 92 ana istenilen yavrulara doğurmuş, 7 ana memeli aletle erkek ve dişi yavrı doğurmuş, bir ana istenilen civar yavrular doğurmuştur. Tavşan serisinde 40 çifletme olmuştur; 38 i memeli-

süid grup

Dişi istenmiştir.

1. ve 2. fare Tevâhüleri : İnceleyen cinsle yavru doğurmak için kalevi veya süid fareler yapıldıktan sonra alınan netice (dişilerin erkek, kızlar doğdu.)

İkinci, 2. si muvafak ile neticelenmiştir.

Totolan yüz binlerce doğum istatistiklerine göre farelerde normal yani müdahalesiz doğum, 100 dişiye mukabil 105 — 106 erkek; tavşanlarda ise 100 dişiye mukabil 96 erkektir.

The New müessesesinin tecrübeleri ile bu nispetlerin, özel müdahalelerle nasıl değiştiği aşağıdaki hüsnâ cedveliler gösterir:

Kalevi Grup — erkek istenilmiştir

Yavrularına süid Erkeklerin dişiye nispeti

Fare tec. No. 1 (B)	9	161.3
Fare tec. No. 1 (A)	9	268.2
Fare tec. No. 2	50	341.6
Tavşan tec.	20	516.6

İsüid Grup — Dişi istenilmiştir.

Fare tec. No. 1 (B)	11	76.3
Fare tec. No. 1 (A)	6	20.0
Fare tec. No. 2	50	35.2
Tavşan tec.	20	30.1

Dikkat edilecek birşey varsa, yukarıdaki cedvelerde 1. No.lu fare tecrübesi iki kısma ayrılmıştır. (B) orijinal yavruları ve (A) aksini gösterir.

(A) lar ihtimali bütün seride en kat'î tecrübeler olmuştur. Bu yavrular, evvânce aksi cins yavru — ekseriyetini doğuran fare anaların yavrularında. Yani muamele değiştirilince yavruların cinsiyeti de değişmiştir. Bütün aksi tecrübeler muvaffak olmuştur.

AĞIT

Erincan herşey oldu
Yandı yandı kül oldu
Bu büyük felâkette
Çok canlar harbaş oldu

Erincan denlerde gülmü gösterdin,
Acıdan her yıl acımadın?
Bunlara vatanın tepesi altında
Ölmü aygınları kendin gösterdin.

Tarıla bir herşey yüz yandı
Bunlara insanlar herşey kazandı
Gevdege güldüğün ilk gevezinde
Sevdiğin değil tepesi ağıdı

Erincan dağları bir hayal oldu
Yıkıldı yürekler engine delildi.
Yardıman belçisi bu park altında
Dün vardı bugün bir hayal oldu

Erincan yüreğin ağır bir yükü
Ağrıdan herşey yarım hüyükü.
Bunlara vatanın yarı vatanlar
Duyular aygınlık her türlü

Erincan ağlıyor yarınmaz acı
Erincan ağlıyor acıdığı acı
Yıkıldı vatanın en büyükünü
Ağrıdan herşey bu herşey yerde

Erincan yarın gösterdin
Sırtından herşey gösterdin
Yıkıldı vatanın herşey gücü
Yandı herşey gösterdin.

Acıdan acıdan acıdan güldün.
Pınarı gülmü herşey gösterdin
Tarlada tarlalar belçisi güdü
Dünümü herşey güdü gösterdin.

Bir denemeyi herşey vatan altında
Çok acı herşey vatan altında
Dünümü herşey herşey güdü
Çok acıdan herşey güdü herşey

Bir denemeyi herşey herşey
Kınama herşey herşey güdü
Kınama vatanın herşey güdü
Belçisi herşey herşey güdü

Bir denemeyi herşey herşey
Çok acı vatanın herşey güdü
Kınama vatanın herşey güdü
Kınama vatanın herşey güdü

Erincan herşey herşey herşey
Zalim herşey vatanın herşey
Tarıla yarınmaz o herşey güdü
Çok acı herşey herşey güdü

24-12-80

Ferhat Zeki

Halkevimizin açtığı dershaneden diploma alan kızlarımızın sevinci...

ŞİİR NEDİR?

Değerli edip ve münekkidiмі Nurullah Ataç'ın Evimizde verdiği konferansını mecmuamıza geçirmeği faydalı gördüğümüz için aynı nesre ediyoruz.
"Görüşler."

Şiirden bahsedeceğim.
Halk şiirinden; Di
van şiirinden değil. Bir
sâletin veya muayyen bir
edebî zümrenin şiirinden
değil, bütün bunları ihtı
va eden şiir mefhumun
dan; sadece şiirden bah
sedeceğim.

Ne hakla?.. Huzur
unuza hukukî bir mesele
den bahsetmek için çıka
cak kimsenin bir hukukçu,
size bazı hastalıkları anla
tacak olan kimsenin bir
tabip olmasına istersiniz.
Ben size şiirden bahset
meğe kalktığım halde şiir
değilim. Belki bir hayal
den bir rüyadan ibaret
olan bu âleminde heman
hiç bir şeyden emin de
ğildir; fakat şiir olmadığım
dan eminim. Yani kendimi avıla
cak, bu rüyalar âleminde "hoş bir seda,
brakacağımı vâhmedek kadar da şiir
değilim. Artık bir efsane gibi hatırladığım
gençlik yıllarımda hen de o sevdaya düşmedim
değil. Keşke hiç tecrübe etmeseydim! O tecrübeler
bana şiir olmadığımı iyice ve acı acı hissettirmekten başka bir
şeye yaramadı. Dickens'in bir romanında bir
adama: Keman çalar mısın? diye so-

Kıymetli Edip ve Münekkidi
NURULLAH ATAÇ

radar : Bânev, hiç tecrübe etmedim, der. Ben şîr söyleyemediğimi biliyorum : Tecrübe ettim.

Fakat hukuk meselelerinden bahsetmek için hukukçu, hastalıklardan bahsetmek için tabip olmak lâzımsa da şîrden bahsetmek için şîr olmak zarurî değildir. Çünkü hukukî meseleler, hastalıklar bizim dışımızda kalır; onlar bîmeden hariç şeylerdir. Biz onlara olacak zaman zaman atakadlar olur, sonra onları unuluruz. O işlerin mütehassısları vardır. Yani onlarla meşgul olmak insanlar için bir nevi "farz kılâyedir. Onlarla meşgul olmayı başkalarına bırakabiliriz. Bir İngiliz bilimem hangi siyasî mesele hakkında ne düşündüğünü sormuşlar: Hariciye nazırı o gibi işlere bakmak için para alıyor, ben ne diye zihnimi yorayım? Demiş ve.. Golf oynamaya gitmiş. Hukukî veya tıbbî meseleler açtığı zaman bir de: "Mütehassısları onlar için para alıyor, bir ne diye zihnimi yoralm?, deşip daha eşaşk bir işe, meselâ şîr okumağa başlayabiliriz. Şîr, sanat bir farz kılâyedir. Onların verdiği harz bizim yerimize başkalarının duymasına imkân yoktur.

İmkân olduğunu sananlar vardır, fakat onlara inanmayın. Şîr şüphesiz onlardan değışimiz ve onlara inanmıyorsunuz ki bu akşam buraya, şîre dur söyleyecek bir kaç sözü dilemeye geldiniz. Merham üstad Ahmet Haşim'in bir mısrağını biraz değıştirerek siz de, ben de: "Şîrden anlamayan neşe eşına değışimiz, diyebiliriz.

Mademki şîr bir farz kılâyedir. Mademki hepimiz şîrden anlamıyışları kendimize az çok yabancı sayacak kadar şîre yakınlık hissetmiş oluyoruz. O halde her birimizin şîr hakkında bir tasavvur düşüncelerimiz olmasın, bunları başkalarına da bildirmek istememiz tabiidir. Ben bu akşam size, bir şîr karîi olmak sıfatıyla şîrden bahsedeceğimi; size şîr etrafında düşündüklerimi söylemeye çalışacağım.

Bir şey öğrenmek, sizin düşündüklerinizi değıştirmek arzusu ile gelmiyorum. Ancak konuşmak niyetindeyim. Tek sesli bir muhavere. Ben söyleyeceğim siz dinleyeceksiniz ama bu yine bir konuşma, bir muhavere olmaksızın çakmayabilir. Beni dinlerken karşınızda ancak düşündüklerinizi anlatmağa, kabul ettirmeğe değıl, onları anlatmağa, yani onlar için size bir sempati uyandırmaya, aletâ deril dökmeye çalışan bir adras bulunduğunu unutmayınız. Zaten bu tek sesli muhavereenin biraz sonra, ben

şu perişan kâğıtları okuyup bitirdikten sonra hakiki bir muhâ-
vere olması, kâğıtları burakıp tath hatta öfkeli konuşmamıza hiç
bir mani yoktur.

Şiir nedir ?

Tarîf ekseriya tehlikeli bir şeydir. Bir hikâyeye vardır : Bir
Türk, bir Arab, bir İrânî yolda giderlerken bir para bulmuşlar.
Türk : "Benimle üzüm alalım,, demiş, Arap ineb istemiş, İrânî
engür diye tutturmuş. Kavga etmişler; ve ancak bir üzümciye
rastladıkları zaman üçünün de istediklerinin bir olduğunu anla-
mışlar. Herkesin maksadı bir amma rivayet muhtelif derler. Mü-
nakaşalar ekseriya aynı şeyin başka başka isimlerle söylenme-
sinden çıkarılmış. Fakat bir de rivayetlerin bir olup da maksad-
ların muhtelif olmasından doğacak sıkıntıyı düşünün. Tarîf, bir
olan rivayetler altında çok zaman muhtelif maksadların bulundu-
ğunu meydana çıkarır. Ve bu yüzden, biraz evvel çok iyi an-
laşlıklarını sanan kimselerin, birbirlerinden temamiyle ayrı düşün-
diklerini anlayıp münakaşaya, münazaaaya başladıkları görülür. Biz
burada Şiir rivayetinde birleşiyoruz. Şiiri tasife kalıp da mak-
:atlarla ayrıldığımızı meydana çıkarmamız, böyle bir tehlikeyi göze
almamız ne lüzümü var? Deneselim. Ben de böyle düşünmek ve
söz : "Şiir... Ne olduğunu hepiniz biliyorsunuz, tarife ne haccet?,,
diyebilmek isterdim. Fakat Şiir kelimesine çok mânalar verilmiş-
tir; o kadar ki bu gün şirden bahsederken o mânalardan han-
gisini kasdettiğimizi söylememek sözlerimiz hiç anlaşılmasa,
hatta daha ferası yanlış anlaşılması pek mümkündür. Bunun için,
Şiiri sevmekte birleşmekle beraber Şiire verdığımız mânada
ayrıldığımızı, yani büsbütün aynı şeyleri sevdiğimizi meydana
çıkarmayı da göze alarak Şiiri tarife çalışacağım.

"Şiir vezinli ve kafiyeli sözlür,, diyecek olursam, bu gün
hemen hiç kimseye kabul ettiremem; çünkü her vezinli ve kafi-
yeli söze mesellâ :

Allah *Dünu*, gökler *ries*, yer *commencer iptidâ*, gibi söz-
lerin nazım olmakla beraber şiir olmadığına artık heman her-
kes kabul etmiştir. Nazım başka şey, şiir başka şeydir. Şiirsiz
nazım olduğu gibi nazımsız şiir de olabileceğini bize *serbest
nazım* isbat etti. Bundan başka herhangi bir manada sevdiğimiz
şirin bazan neğirde, mesellâ bir romanda, hatta bir teakid yazı-
sında bulunabileceğini de hepimiz tasdik ediyoruz. O halde şi-
rin tarifi nazım haricinde aramamız lüzümdür.

" Şiiri tarife çıkaracağım, dedim. Dile kolay! Elbette dük-
kat etmişsinizdir: Bize pek yakın olan, çok iyi bildiğimiz şeyleri
kolaylıkla tarif edemeyiz. Asıl bilmediğimiz şeyleri tarifte mu-
vaffak oluruz demiyorum; böyle bir iddianın sakatlığı aşikârdır.
Fakat bize biraz uzak olan, kendi kendimize de anlatmak ihti-
yacını duyduğumuz şeyleri iyi tarif edebiliriz. Basit bir misalle
anlatayım: Ahmed adına birinden habsediyorsunuz ve size ö-
nem kim olduğunu soruyorlar. O Ahmed size uzakça bir kimse
ise oldukça vuzuhla tarif edebilirsiniz. Fakat pek yakınınızda
bir kimse ise şapır: "Bism Ahmed yahul... Ahmed yahul... gi-
bi hiç de tarif etmiyen sözlerle mukabele edersiniz. Babalarımı-
zın, anneleirimizin, kardeşlerimizin, çocuklarımızın yüzlerini iyi-
ce tasvir edemediğimiz gibi.

Ben de şîr dediğim şeyin ne olduğunu yakından biliyo-
rum; onu kendime izah etmek ihtiyacını duymuyorum. Abdülhak
Hâmid'in :

Hınlub eder gibi rıftarınız, ne hâlettir?
Acap Nevânî scherden ni afevdesiniz?

Beystânî şîr olmadığını, buna mukabil meselâ Oktay Ri-
lânî pek basit götüken :

İsmi bilmediğin yıldızlara,
Ateşe ve suya benzemiş

sözlerinin şîr olduğunu açığım, uykumu hisseder gibi hissediy-
yorum. Açığının, uykumuzu tarif edebilmisiniz?

Ben de şîri doğrudan doğruya tarif edemiyeceğim, yani
sualimi değiştirip: "Şîr nedir?, yerine: resim nedir? Masaki ne-
dir? diye soracağım. Bu sualere alacağımız cevabın bize şîri de
aydınlatacağına sanıyorum?

Resim nedir?

Bir ressam meselâ benim resmini yapıyor. Ben resim
değdim : O tabloun bana benzemesi de lâzım değil. Çünkü
bana benzememesi resim olmasına bir mani teşkil etmiyor. Ona
bakan ondaki insan varlığının bana benzemesinden başka birşey
arıyor. O kadar ki o tabloyu içindeki suret bana benzediği için
beğenenlere yahut benzemediği, yani sof müşabih kıymetine
istinad ederek hüküm verenlere: "Siz resimden anlamıyorsunuz;
belki Nurullah Ataç'ın yüzünü biliyorsunuz fakat resim sanat'ı
nedir bilmiyorsunuz,, diyorlar. O halde resimden arıyanlar bir

tabloda ne anıyor? Bir takım hatların ve renklerin abeski bir surette birleşmesini, değil mi? Öyle ise resim sanatı, birtakım hatlar ve renklerle bir abeski vücuda getirmektir.

(Bu abeski kelimesinin ne kadar sakat olduğunu bilmiyorum değilim. Daima yanlış anlaşılmağa ve bir çok hakarete hükümlere yol açmağa müsait. Fakat şimdilik daha iyisini bulamıyorum. Yalnız parasını tasvir edeyim ki abeski hissi mütemadiyan zenginleşiyor, yani bize uygunluk tesirini veren şeyler günden güne çoğalıyor; dün bize, birbirine hiç yakmaz gibi gözüken şeyler bugün bilakis birbirleriyle mütemmimi oldukları hissini veriyor. Denebilir ki sanatların asıl vazifesi abeski imkânların muhtelif şeyleri birbirine yakırtmak imkânlarını çoğaltmaktır.)

Resim, hatlar ve renklerle bir abeski vücuda getirmek sanattır dedim. Musiki de saytlarla abeski vücuda getirmek sanattır.

Resmî resim eden tasvir ettiği şey değildir. Yani resimdeki insan sureti veya mançara resiminden hariç şeylerdir. Onları resim sanatını hiç aklımıza getirmeden düşünmek kabül olduğu gibi resim sanatını da onlarca tasavvur etmek kabildir. Şiirin de manası şîr değildir; manayı şirden ayrı olarak düşünebiliriz. Konuşurken söz arasında: "Ahl şimdi bir su başında olsaydık, çalgı çalınsaydı, yanımızda da sevgilimiz olsaydı, diyebiliriz; bu söz şîr değildir. Şeyh Galip:

Daha ziyadesine yok tahammülü bezmim
Mey ola mutrip ola tut ki bir de dilber ola

derken başka birşey söylemiyor, fakat bu söz şîr oluyor. Pek güzel bir şîr değil, fakat şîr. Nodim ise:

Ben olaam bir de mutrip bir de tarî cuybar ola
Hoş indî bir de farza bir civan şevkâr ola

diyor. Hep aynı manal fakat ne kadar farklı. Birim hiç şîr olmayan sözlümüzden Şeyh Galibin zayıfca bir şîr olan beytine, ahl şîr iklimine geçtik ve mana hiç değişmedi. O halde cemiyetle söyleyebiliriz ki şîr, manada değildir.

"Bizim sözlümüz mevzun değildir de onun için şîr kıymeti yoktur... Yahut: "seçtiğiniz kelimeler güzel değildir de onun için sözlümüz şîr olamaz,, gibi dilâpöceler gelebilir. Bunların da doğru olmadığını zannediyorum. Sebebini anlatayım.

Furûsîn :

"Gözüm canım efendim, sevdiğim devletli sultanım,, mis-
rağım elbette bilirsiniz ve belki seversiniz. Ben bayılırım
Türkçenin en güzel misrağlarından biridir. Ousun veznini bozma-
dan kelimelerine değiştirmeden şiiriyetini bozmak kabildir.

Efendim sevdiğim devletli sultanım gözüm canım.

Bu güzel birşey mi? Ama mana, vezin değişti mi? Haç-
ka kelimeler mi kullanıldı?.. Hayır; lakat şiiriyet uçuverdi. Hiç
kimse: "Efendim sevdiğim devletli sultanım gözüm canım,, mis-
rağım : "Gözüm canım efendim sevdiğim devletli sulta-
nım,, misrağı kadar güzel olduğunu iddia edemez. Demek ki şi-
riyet sadece vezin ve kelimelerde değildir; mana da değildir;
onlardan başka bir şeydir, bir mucizedir. Bu şeyin ne olduğunu
bittabi tahlil edemeyiz, söylemeyeiz; bunu tahlil etmek, söyle-
mek kabül olmaydı şiir yazmanın, sını bulmanın çabasıdır. O za-
man şiir herkesin kolayca becerebileceği faaliyetler arasına girer
ve belki caribesini kaybederdi.

Bölüyorsunuz ki son zamanlarda, yani bir asra yakın bir
zamandanberi, resimde mevzu edebiyet vermediği, resim vası-
tasile bir şeyler söylemek isteği, bir tabloya bir fikir koyma-
ğı, almağı: "Edebiyat yapmak,, diye kötü görüyorlar. Resim bu
manada edebiyattan kurtulmaya çalışıyor. Musiki de öyle... Bu-
nun gibi şiirin de edebiyattan kurtulması lâzımdır.

II

Şiirin de resim ve musiki gibi edebiyattan kurtulmasına
imkân var mıdır? Müsaderesizle geçen sene İstanbul gazetelerinde
bir münakaşadan bahsettiçerim. Doğrusu münakaşa da değil
Yanlış anlaşılmiş bir sözüm dolayisile bana hücum edilmiş be-
nimle alay edilmiş. Sözüm yanlış anlaşılmasaydı bunlar olmı-
yacaktı demiyorum; Yine hücumu, alaya uğrayabiliirdim. Mesele
şudur; bir gazeteci, akademi Hâkmet Feridun "Türkiyede bir
edebiyat akademisi açılmalı mıdır?,, malim vesile ederek bazı
muharrirlerle konuşmuştu. Basa da geldi; kendisine şiirin, hiç ol-
mazsa bir nevi şiirin manada olmadığına söyledim, bunu :
"Nurullah Alaç şiirde mana istemiyor,, manasında anlaşılacak
bir şekilde yazdı.

Halbuki "Şiir manada değildir,, sözü ile: "Şiir manasız
olmalıdır,, sözü arasında çok fark vardır. Tamamile manasız şiiri

belki zihnen tasavvur edebilirsiniz, fakat öyle bir şiir yazılmasına imkân yoktur.

Şiir, hafızalarda bir ahenk, yani ahenkdar bir şekil vücud-
de götürmektir, diye tarif etmişim. Lâhızlar, kelimeler sadece
birer savf'tan ibaret değildir. Onlara birer manası, delâlet et-
tikleri birer şey vardır. Biz ne zaman bir lâhız duyarsak onunla
ne kastedildiğini anlamaya çalışırız, uğraşırız, bazen manayı o-
na kendimiz izafe ederiz. Hiç bir mana veremezsek, manayı
kendimiz de katamazsak rahatsız oluruz. Zaten insan kafası öy-
dür ki birbirileri ile hiç alakası olmayan kelimeleri yan yana ge-
tirmesiz. Bir tecrübe edin: Bir kâğıdın üzerine a'lıhrıza gelişigüzel
gelecek yirmi kelimeyi yazın; sonra bunları okuyun; göreceksin-
iz ki aralarında bir bağ, bir münasebet bulmak kabildir.

Meselâ, "deniz,, kelimesinden sonra "beyaz,, kelimesini
yazmışsanız onu size denizin beyaz köpükleri veya martı kuş-
ları hatırlatmıştır. Bütünü manasız şiir yazılmaz; onun güzel
olup olmadığı da anlaşılamaz. Bütünü manasız şüiden bir zevk
almak kabül olsaydı bizim, hiç bilmediğimiz bir dâde yazılmış
güzel şiirleri de zevkle dinliyebilir emiz icap ederdi. Şiir zevki
levkâlâde inkişaf etmiş fakat Türkçe bilmiyen bir alama, mese-
lâ Yahya Kemal'in "Harar,, gazelini, dilimizin Leiki en güzel
eseri olan o gazeli okuyan, hiç bir şey anlamıyacaktır. Lâhızlarla
vücade getirilen ahengi biz o lâhızların manasını kavriyerek his-
sedebiliriz.

Manasız şiir yok değildir. Meşhur bir beyit vardır, bilinir-
siniz :

Havir ol Bezm-i nûkûlfata eya mestî görür
Kahne-i sevgî sıych penbe-i minadanlar

Bunun manası üzerinde uzun zaman münakasa edilmiş,
bazı kimseler hiç bir manası olmadığını iddia etmişler; fakat bu-
na rağmen atamamışlar: Yine zihinlerini işhal etmiş. Şeklin gü-
zelligi, lâhız ahengi onu sevdirmiş, mahakkak bir manası bulun-
duğunu kabul etmiş. Andre Gide'n genç sanatkâra: "Sen an-
cak güzel şekiller vücude getirmeğe bak; manayı ona okuyan-
lar ilâve eder. Güzel bir ev hiç kiracsız kahr mı?,, diyor. O
beyit de güzel bir şekil olduğu için onu okuyanlar manayı ken-
diklerinden ilâve etmişler.

O beytin bir manası olduğunu kabul ediyoruz: Şairin
kastedtiği mana mı, değil mi? bilmem ama herhalde bugün ona

manası demiyoruz. Baska misallar alalım. Meselâ Ahmed Haşim'in "Bir günün sonunda arzu.. isimli manzumesi :

Yorgun götünün halkalarında
Güller gibi fecr oldu otmayan;
Güller gibi.. Sansuz, iki güller
Güller ki kamotan daha nalın
Gün deşile yankı, arkalarında
Altın kulaklardan yine kuşlar
Tekrarını ünretir eder ilân.
Kuşlar nasır uzlar ki her akşam
Alemlerimizden sefer eyler

Bu mısrağların her birinin belki birer manası vardır, fakat aralarındaki münasebeti tayin etmek kabil mi? Sözler birbirini tutmuyor.. Fakat bu mısrağın manasıdır diye atabiliyor muyuz? Bâkîs onlarda bir mana, anlaşılmayan, fakat sezilen, içimizi kavrayan bir mana var. Güzel bir şekil bulmuşuz ve o güzel şekli kendi heyecanımızla dolduruyoruz. O şiire her birimizin verdiği mana da değişebilir; zararı yok; Yine bir mana veririz, daha doğrusu onda bir haletin bir ruh haletinin ifadesini buluruz.

Birgün bir arkadaşla konuşuyorduk; bu "şirde mana.. meselesi açıldı Zannederim bana, sevdiğim bir şiirin manasını sordu. O şiirin pek açık bir manası vardı; fakat ben onu bil-memezlikten geldim ve arkadaşımın musikiyi sevmesinden istifa de ederek kendisine "Meselâ Sızınd semaisinin, yahud Nihârend peğrevinin ne manası vardır?", diye sordum. Garip, fakat benim pek işime gelen bir cevap verdi "Bana sevgilimi düşün-dürür., dedi. Şiiri de Sızınd semailerini, Nihârend peğrevlerini dinler gibi dinemelî, okunmalıdır. Onda manadan ziyade, bir ruh haletini hatırlatma, meselâ o arkadaşım gibi hissi iseniz, sevgili-mizi düşündürebilme kabiliyetini aramalıdır.

Şiiri, âhlarla ahenkler şekiller vücade getirmektir diye tarif ettim; sonra musikiden misal getirdim. Ahenk, musiki.. Burada biraz durmak lâzım. Sözlerinin yanlış anlaşılmasana, şiir musikidir, dediğim zamandırmasını istemem.

Fransuz şiiri Verleise'in birim şiirlerimizi tarafında da çok tekrar edilmiş bir mısrağı vardır. De la musigue avant toute chose., (Her şeyden önce musiki). Verleise bunusla: "Şiir musi-

alâmet. Meselâ su, ağaç, taş. Bunlar bir işe yaramaz demiyorum; insan öğütü onlardan da istifadenin çâresini bulmuştur. Fakat onlar bir işe yaradıkları için değil, kendilerinden mevcuttur. İşe yaramasalar da yine mevcuttur? Kelebek niçin mevcuttur? Yıldız niçin mevcuttur? Tahta kurusu niçin mevcuttur?. Bunlar sizin içinize yarasa da, yaramasa da, hattâ size zararı da dokunsa mevcuttur. Paul Valery: "Bir vakia, manaya ihtiyacı olmayan şeydir., diyor.

Sanat da böyle. Adeta kendiliğinden bir *Hikmeti vücud* aramaya ihtiyacı olmayan senneler vücade getirmektedir. Odanızın duvarına bir tablo asıyorsunuz? Manası için olsa manayı öğrenirsiniz bilirsiniz; artık o manayı o tabloda aramaya lüzum yoktur. Hayır, o tabloya manası için bakmıyorsunuz; onda başka birşey, ancak kendisinde bulunan bir güçlük bulduğumuz için her gün bakabiliyorsunuz. Ona, ağaca, taşta, kelebeğe yahut tahta kurusuna bakıyoruz gibi bakarsınız; manası olsun olmasın kendiliğinden mevcut bir şeye bakar gibi bakarsınız. Mesâğlar, şiirler, güzel şiirlerde böylece kendilerinde mevcut olan şeylerdir; mana gibi bir hikmeti vücade ihtiyaçları yoktur.

***

Şiir lâhızlarla ahenkdar şekiller vücade getirmekdir. Mana şiirin esas manasının değildir; şiir ondan ayrılabilir. Fakat ayrılması doğru mudur?

NURULLAH ATAÇ

Kitaplar, Mecmualar

Adanamız yeni bir mecmua kazandı : **Sesimiz**. Adana Kız Lisesinin sesi.

"Sesimiz,, in birinci sayısı çıktı.

Tinnetine kulak verince bazı mağaraların içinde karanlık göllerin kalbine damlayan damlaların çıkardıkları o ses dayular gibi oluyor. Billür gibi fakat boğuk...

Nerime Gündüz'ün, "Gece ve Daygular,, ında :

"Gece çiçeğinin üstüne sükût ve hâlîya şebnemleri düştü.

Küçük kuş şarkılarında ebedî ızdırabı besteliyor ..

Bedia Bayhan'ın, "Gençlik,, ında :

"Aysız geceler, kalplerimizdeki gizli arzuların sembolü gibi gökte ışıdıyan yıldızlar... Sonra anî bir kayış, nazarları oyaltıyan parıllılar, nihayet hiç birşey....

biac tınıt veriyor.

Heride bu billür seslerin Niyagara gibi korolar teşkil etmesini dileriz.

Yavruya uzan, me's'ut ünteler....

"Görüntüler,,

izin resim ve fotoğraf sergisini Vali Fahi Östün açtıktan sonra bazı zevatla birlikte eserleri tetik ederken

Evimizin Mart ayı çalışma Hülâsası..

Mart ayında Evimizin en büyük faaliyetlerinden biri de resim ve fotoğraf sergisi olmuştur. Bu sergide birincilik ve ikincilik kazanan eserler mükâfatlandırılarak Ankaraya gönderilmiştir. 3092 kişinin seyrettiği sergi 17 gün halka açık bulundurulmuştur.

Bir ay devam etmek üzere Evimiz salonunda Evimiz sinema takümesiyle halka ve talebeye film gösterilmeğe başlanmıştır. C. H. P. Genel sekreterliği tarafından gönderilen filmler sesli

Atatürk'ün Adanaya son gelişinde ordusunu son olarak teltiş ettiği yeri tesbit eden levha merasimle takılırken

ve sâhilüdür. "Yeni Türkiye", "1939 Trakya Manevraları" ve "Adananın Kurtuluşu" adını taşımaktadırlar.

Atatürk'ün Adanaya ilk seyahatlarının ve leânü zaferinin yıl döşümleri birer programla kutlanmıştır.

Halkevi Halk dershanelerinden mezun olan 113 vatandaşa diplomalara merasimle verilmiştir.

Evimiz bandosu her Cumartesi günü öğleden sonra Halkevi bahçesinde müzik neşriyatı yapmaya başlamıştır.

Evimiz tenis kortunda, egzersizlere devam edilmektedir.

Konya ve Niğdeye seyahatları mukarrer olan Temül şubesi gençleri bu seyahatlarda oynamak üzere "Kör" ve "Himmetin Oğlu" isimli eserleri hazırlanmıştır.

Vahide Birken, Profesör Dr. Nevzat Tuzdül, Profesör

Evimizin komite azalarına verdiği çaydan...

Dr. Ahmed Çeleoğlu, Profesör Vasfi Reşid Seviğ tarafından Evimiz salonunda beş konferans verilmiştir.

Bunlardan başka 75 fakir ve yoksul hasta muayene ettirilmiş, bu hastalara 2016 kuruğluk ilaç alınmış, 104 takir vatandaşın istida ve sair dilekleri yazılarak resmi devairdeki işleri tekemmül ettirilmiş ve Evimiz salonunda bir doğun merasimi yapılmıştır.

Yayın Direktörü	: ARIF NİHAD ASYA
Yazı İşleri Direktörü	: RASİM GÖKNEL
Basıldığı Yer	: TÜRKSOZO Ba.

Haberin Olsun

Tikimden kalma olup geldiği
cansız çiçekler dikenliğin, küküleri sı-
nın diye; haberin olsun.

Seni başında şu şeyler girip te
karanlıktan yüzümlü yokuşa dal
dığı gün, senin düşelerinde gredir-
ceğin; haberin olsun.

Sırtı sırtlarına gelmesen, geç-
leri, atıp birgünün izinden giderek, oğ-
rukların dilinde mevsimleri deşip-
çen; haberin olsun.

Başın olar da, yeni dığın bir
ay ışığında, içlediğin günahları baş-
ladığın şeylerden dudaklarında senin
özneğin; haberin olsun.

Ziya Hazer

Üç Yolcu

Üç kızıydılar... Biri ayak, biri ye-
re, diğeri beyaz perisimisi.

Özlerine üç yol çaktı... Biri çu-
mru, biri tarla, diğeri çabıllıydı.

Siyahı adam yola baktı, ona be-
demedi.

Çabıllı yola baktı ona da beğen-
medi.

Tarıklı burçakarak çumruyla yol
da koyuldu.

Üç kızıdan iki kişi kaldılar.

Yapılı adam hiç düşünmedi. Tar-
la yola saptı. Arlıktan çıkarken ona
bulutu ona kimsese göstermedi.

Üç kızıdan bir kişi kaldı.

Bryahı adam çabıllı yollarda üç
bu köpeklerinizi gülerdiği anları diledi
yarak yitirdi.

Üç kişi de koyuldu. Fıkarı be-
yaz adamın çabıllardan çıkardığı an
baktı duruyordu...

MEYFİ TOKREY

Dalgalara

Bizim, ağlıyorum. Gıyadların
me dalgaları beyaz köpeklerin başına.
Yeni dığın perileri, bu köpeklerden
yapılan sevinç çabılları, sevgilinin ba-
şına çıkarıldı.

Bizim, kalkan parçaları, ka-
runkü bir gövde kızıyla başıya ko-
luyor. Yeni dığın perileri, bu kö-
peklerden yapılıyor, bir deniz kızı, se-
vgiline çıkarıldı.

Bizim, dudakların sevdiğim,
perisi seninme diki anlarına da-
rıyor. Yeni dığın metalleri bu anlarla
sevgiline ayarlandı çıkarıldı.

Fakat! Beni kalkanıya; bu sa-
rtın yarıncağın. Bitti bu gün, za-
met sevdiğim köyüne girmek ne belli
ne beyaz köpeklerinden, ne de me-
hmetin bir yufka çimden ayarlan-
mış.

T. CAN

Tabiatla Başbaşa

Katibelerin sevgilinde çalarken
Ben deime sevgilisi ayırım.
Sevgililer ben kendime dilerken
Bazen dalgı kendimden de geçirim.

Bir perinin sevgisini e şen
Bir diki mağmedir e yitken
Fındıyan tabiatı dilerken
Dinde yitken tabiatı dilerken

7 - 3 - 90

B. Sayın

Mezar Taşları

Bir mezarlığın sükunetinde yazıyor
İnce beşik kapı komşusu evine taş
lar ..

Onları bakıldığı halde bile geçmi
şin hatıraları: gözyaşlarında bir iki
sarı hayal belirir ..

Birinci beşik, ikinci evine olan
Akın hatıraların akın, gün yaşandıkça
ki inkısaı hayaller gibi .. Yolların
yolum olan ..

*

Bir mezarlığın sükunetinde i,
benliğinin arkadaşları ..

Hatıraların, inkısaı hayallerinin
teşkilinde kapılarına çalıyor, inkısaı ha
yallerini kabul ediyor .. Hatıralarını
bana gönderin ..

Akın hatıraların akın, birinci sükunet
bambur güderin ..

*

Bir mezarlığın sükunetinde i,
duşlarının duşları ..

Hatıraların, inkısaı hayallerinin
bir gün sükunetinde dost olmak istiyerek
beni .. inkısaı hayallerini kabul ediyor ..

Hatıralarını bana gönderin ..

Akın hatıraların akın, ben sükunet
de heraherin ..

*

Bir mezarlığın gülleri,

Gülünce ölmeyen bahçeler ..

Hatıraların, inkısaı hayallerinin
sükunetinde sükunetinde i, onları ar
malarını yerlerine getirin .. getirin ..

Akın hatıraların akın, gözyaşla
rındaki inkısaı hayaller gibi .. Size
uğurlar olsun derim ..

Mahmut Karabucak

Evimiz

Kasabâ gülsinde içkinde kınalı
Yaseminde içinde Kültürden hayran
Evimiz evimiz ey sen evimiz
Gülünce içinde güllere evimiz

*

Kıyafet birinci sükunetinde sen
Akın olan yeli bu yarıta sen
Kültürün herından yücelen ey sen
Biri sükunetinde mekânında sen ..

Salâmi Salih Asyâli

Ona son şarkı

Şarkı te sükunetinde benim için çok sen,
O gülleri sükunetinde bilimsel ne sükunetinde,
Çoktanın sükunetinde sükunet olan sükunet,
Bu sükunet için ben her sükunet yaz
başladım ..

Denek sükunetinde sen kadar sükunetinde
ben ..

Bu olan gün sükunetinde sükunetinde denemem,
Bir tek şarkı sükunetinde sükunetinde sükunetinde,
Bu sükunet için ben sükunet gibi sükunetinde ..

Sen yine şarkı sükunetinde sükunetinde sükunetinde
Sen yine şarkı sükunetinde sükunetinde sükunetinde,
Sen yine şarkı sükunetinde sükunetinde sükunetinde,
Bu sükunetinde sükunetinde sükunetinde sükunetinde ..

Salih Kemal Boğa